

ဆဋ္ဌ အခန်း

[ဤအခန်း၌ ဒုစရိုက် ၁၀-ပါး၊ သုစရိုက် ၁၀-ပါး၊ ပုညကြိယ ဝတ္ထု ၁၀-ပါးကို အကျယ်နားလည်သင့်သည်။ ထိုတွင် ဒုစရိုက် သုစရိုက် များကို ထိုထို ကျမ်းစာများ၌ ရေးကြသည့်ပြင် ရတနာ့ဂုဏ်ရည်၌လည်း ရေးခဲ့ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဒုစရိုက် သုစရိုက်များကို မပြတော့ပဲ ပုည ကြိယ ဝတ္ထု များကိုသာ အကျယ်ပြပါမည်။]

ပုည ကြိယ ဝတ္ထု ၁၀-ပါး

မိမိ စိတ်အစဉ်ကို သန့်ရှင်း ဖြူစင်စေတတ်သော တရားကို ပါဠိလို “ပုည”၊ မြန်မာလို “ကောင်းမှု=ကောင်းသောအမှု” ဟု ခေါ်၏။ ထို ပုညစုကို ကေန ပြုထိုက်သောကြောင့် ပါဠိလို “ကြိယ”၊ မြန်မာလို “ပြုသင့်သောတရား” ဟု ခေါ်၏။ [ဝတ္ထု=ကောင်း ကျိုး ချမ်း သာ ၏ တည် ရာ၊] ဤ စကားအစဉ်ဖြင့် ကောင်းကျိုးချမ်းသာမင်္ဂလာ၏တည်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် စင်စစ် ပြုထိုက်သော ကောင်းမှုများကို “ပုညကြိယဝတ္ထု” ခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ ထိုပုညကြိယဝတ္ထု သည် ၁၀-ပါး ရှိ၏။—

၁။ ဒါန	၆။ ပတ္တိဒါန
၂။ သီလ	၇။ ပတ္တာနုမောဒန
၃။ ဘာဝနာ	၈။ ဓမ္မဿဝန
၄။ အပစာယန	၉။ ဓမ္မဒေသနာ
၅။ ဝေယျာဝစ္စ	၁၀။ ဒိဋ္ဌဇုကမ္မ...တည်း။

ဒါန အကြောင်း

စွန့်ကြဲပေးကမ်း လှူဒါန်းမှုကို “ဒါန” ဟု ခေါ်၏။ ဤဒါနသည် စေတနာ ဒါန၊ ဝတ္ထုဒါန ဟု ၂-မျိုး ရှိ၏။ ဆွမ်း သင်္ကန်း ကျောင်း စသော လှူဖွယ်ဝတ္ထု များသည် “ဝတ္ထုဒါန” မည်၏။ ထို ဝတ္ထုများကို စွန့်ကြဲ ပေးကမ်း လှူဒါန်း

နေသော အခါ ကိုယ်အတွင်း၌ စိတ်စေတနာတို့ကို ဖြစ်စေ၏။ ထိုစေတနာကို “စေတနာဒါန” ဟု ခေါ်၏။ နောက်ဘဝ သံသရာဝယ် အကျိုးပေးရာ၌ ဆွမ်း သင်္ကန်း ကျောင်း စသော ဝတ္ထုဒါနများက အကျိုးပေးကြသည်မဟုတ်၊ အတွင်းသန္တာန်၌ ဖြစ်သော စေတနာဒါနများကသာ အကျိုးပေးကြသည်။ လှူဖွယ်ဝတ္ထု ဒါနစုမှာ စေတနာဖြစ်ဖို့ရာ အာရုံတော့သာတည်း။ ထို့ကြောင့် လှူဖွယ်ဝတ္ထုက မှန်မြတ်လျှင် စေတနာလည်း မှန်မှန်မြတ်မြတ် ဖြစ်တတ်သည်။

ဆက်ပါဦးမည် - ဆွမ်းလှူရာ၌ ထို ဆွမ်းကို အာရုံပြု၍လည်းကောင်း၊ ဆွမ်း ဘုဉ်းပေးကြသော သံဃာများကို အာရုံပြု၍ လည်းကောင်း အတွင်းသန္တာန်၌ စိတ်စေတနာတို့ များစွာဆက်၍ ဖြစ်နေ၏။ ထို စိတ်စေတနာတို့သည် ဖြစ်ပြီး လျှင် ချုပ်ကြသော်လည်း တခါတည်း မျိုးပြုတ်အောင် ချုပ်ပျောက်ကြသည် မဟုတ်။ နောင်အခါ အကျိုးပေးရန် မိမိတို့သတ္တိကို မြှုပ်နှံ၍ ချုပ်သွားကြသည်။ [ကံ၏သတ္တိများ ခန္ဓာအစဉ်၌ ကျန်ရစ်ပုံကို ကံအခန်း၌ ပြမည်။] ထိုဆွမ်းကျွေးမှု ကုသိုလ်ပြုရာ အချိန်သည် ၃-နာရီကြာလျှင် ထိုအတွင်း၌ စေတနာပေါင်းမည်မျှ များပြားမည်ကို မှန်းဆပါ။ [လက်ဖြောက် တချက်တီး အချိန်တွင် စိတ်ပေါင်း ကုဋေတသိန်းမက ဖြစ်ပျက်နိုင်ပါသည်။]

ပစ္စည်းနှင့် အလှူခံက စေတနာထက်သန်အောင် ကူညီပုံ

ဆွမ်းစသော လှူဖွယ်ဝတ္ထု၊ ရဟန်းသံဃာတော်စသော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်များသည် နောက်နောက်ဘဝ၌ လိုက်၍ အကျိုးမပေးနိုင်ကြပါသော်လည်း စေတနာထက်သန် အောင်ကား ကူညီနိုင်ကြသည်။ သာမန် ရိုးရိုးဆွမ်းကို

လှူရသောအခါနှင့် အထူးတလည် ချက်ပြုတ် စီစဉ်၍ လှူရသောအခါ ၂-မျိုးတွင် ရိုးရိုးဆွမ်းကို အာရုံပြုရသော စေတနာသည် လွန်စွာ ထက်သန်ခြင်း မရှိ။ အထူး တလည် စီစဉ် ချက်ပြုတ်အပ်သော ဆွမ်းကို အာရုံပြုသော စေတနာကား လွန်စွာ ထက်သန်၏။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် အတွက်လည်း တော်စွာ လျော်စွာ အလှူခံကို လှူရသောအခါ စေတနာသည် သိပ်မထက်သန်လှ။ အလှူ မှန်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူရသောအခါ သံဃာအများကြီးကို လှူဒါန်းရသော အခါ၌ စေတနာသည် လွန်စွာ ထက်သန်၏။ ဤသို့လျှင် လှူဖွယ်ဝတ္ထုနှင့် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် တို့ကလည်း စေတနာကို ထက်သန်အောင် မှန်မြတ်အောင် ကူညီနိုင်ကြသည် ဟု မှတ်ပါ။

နည်းနည်းအလှူနှင့် များများအလှူ ပစ္စည်းနည်းနည်းကိုလှူဖို့ရန်နှင့် ပစ္စည်းများများကို(ကြီးကြီး ကျယ်ကျယ်) လှူဖို့ရန် အားထုတ်ရာ၌လည်း အားထုတ်မှု လုံ့လချင်း မတူကြချေ။ နည်းနည်းလှူဖို့ရန် အားထုတ်ရာ၌ တခဏနှင့် ကိစ္စပြီး၏။ များ များ လှူ ဖို့ အားထုတ်ရာ၌ကား အလှူဝတ္ထုက များပြား ကြီးကျယ်သလောက် အချိန်ကြာ၏။ လှူဖို့ရန် ပစ္စည်းကို ရှာဖွေ စုဆောင်းခိုက်မှာလည်း (မလှူမီ ရှေးအဖို့၌ ပုဗ္ဗစေတနာတော့) အတော်များစွာ ဖြစ်နေပြီ။ ထို့ကြောင့် နည်းနည်းအလှူနှင့် များများအလှူ ၂-မျိုး၌ ပုဗ္ဗ စေတနာချင်း ယှဉ်ပြိုင်ကြည့်လျှင် များများအလှူက သာလွန်ကြောင်းသိသာ၏။ ပေးလှူနေတုန်းအခါမှာလည်း အများကြီးလှူနေရသူမှာ အာရုံက ကြီးကျယ် ခမ်းနားသလောက် စေတနာလည်း ခမ်းနားကြီးကျယ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် လှူနေတုန်း မုဉ္ဇစေတနာ အခိုက်မှာလည်း အကြီးအကျယ် အများအပြား သားသားနားနား အလှူ၌သာ စေတနာ ထက်သန်ပုံ သာလွန်ဖွယ် ရှိပေသည်။ လှူဒါန်းပြီးနောက် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ အပရစေတနာ ဖြစ်ဖို့ရန်လည်း ကြီးကျယ် ခမ်းနားသော မိမိအလှူကြီးကို ပြန်၍ မှန်းလိုက်ရလျှင် အင်မတန် ဝမ်းမြောက်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် အပရစေတနာအခိုက်မှာလည်း ကြီးကျယ် သော အလှူကို အာရုံပြုရသော စိတ်စေတနာက သာ၍ထက်သန်တတ်လေသည်။ ဤကား အများဖြစ်ရိုးတည်း။

ကြီးကျယ်သလောက် ဝမ်းမြောက်မှု စေတနာသာ ပဓာန တချို့မှာကား လှူရတာ များလှ၍ အကြီးအကျယ် လှူဒါန်းရပါသော်လည်း သိပ်ကြီး ဝမ်းမြောက်လှ။ စေတနာလည်း သိပ်ကြီး မထက်လှ။ အမှတ် တ မဲ့ ပင် လှူလိုက်ကြ၏။ ထိုသူတို့အတွက်မှာ လှူဖွယ်ဝတ္ထုက များပြားစေကာမူ စေတနာ ထက်သန် ဖွံ့ဖြိုးမည်ဟု မဆိုနိုင်။ ဒုဋ္ဌဂါမဏိ အဘယ့် မင်းသည် စုတေခါနီး၌ မဟာစေတီတော်ကြီးကို တည်ရသော ဒါနုမူထက် စစ်ရှုံးစဉ်က တောထဲ၌ ဆွမ်း တ ထပ် စာ လှူ ခဲ့ ဖူး သော ကုသိုလ်ကို သာ၍ ဝမ်းမြောက်ရကား ထိုဆွမ်းကုသိုလ်ကြောင့်ပင် တုသိတာနတ်ပြည်သို့ ရောက်ရ သည်။ အချုပ်မှာ- အလှူဝတ္ထုထက် စေတနာထက်သန်မှုက သာ၍ အရေးကြီး ကြောင်း သတိပြုကြပါကုန်။

အလှူပေးရာ၌ မျိုးစေ့စိုက်ပုံနှင့် တူဟန်

အလှူခံမှာ လယ်ပမာ၊ လှူရှာသူများ လယ်သမား။

အများလှူဖွယ် မျိုးစေ့နွယ်၊ နောင်ဝယ် အသီးစား။

ပေတ ဝတ္ထု ပါဠိတော်ဝယ် “အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်သည် လယ်ယာနှင့် တူ၏။ အလှူဒကာ အလှူအမတို့မှာ လယ်ယာလုပ်သူနှင့် တူ၏။ လှူဖွယ်ဝတ္ထုများက မျိုးစေ့နှင့် တူ၏။ နောက်သံသရာ၌ ရနိုင်မည့်အကျိုးတို့မှာ ထိုမျိုးစေ့ကြောင့် အပင်ပေါက်၍ အသီး သီးခြင်းနှင့် တူသည်” ဟု ဥပမာ ပြထား၏။ ဤ ဥပမာများကို လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားသောအခါ လယ်ယာလုပ်ကိုင်မှု၌—

- ၁။ လယ်ယာက မြေကောင်း မကောင်းလိုက်၍ အပင်အသီးကွာခြားသကဲ့သို့ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်က ကောင်း မကောင်း လိုက်၍ အကျိုးပေး ကွာခြားဖွယ် ရှိ၏။
- ၂။ မျိုးစေ့က အောင် မအောင် လိုက်၍ အပင် အသီး ကွာခြားသကဲ့သို့ လှူဖွယ်ပစ္စည်းက တရားသဖြင့် ဟုတ် မဟုတ်နှင့် အနည်းအများ လိုက်၍ အကျိုးပေးကွာခြားဖွယ် ရှိ၏။
- ၃။ လယ်ယာလုပ်သူက နားလည် မလည်၊ လုံ့ လစီရိယ ရှိ မရှိ လိုက်၍ အပင် အသီး ကွာခြားသကဲ့သို့ အလှူရှင်က ဉာဏ် ရှိ မရှိ၊ အားတက်သရောနှင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိ မရှိ လိုက်၍ အကျိုးပေးကွာခြားဖွယ် ရှိ၏။
- ၄။ မစိုက်ပျိုးမီ မျိုးစေ့တို့ကို ပြုပြင် မပြုပြင် လိုက်၍ အပင် အသီး ကွာခြားသကဲ့သို့ မိမိ၏ ပုဗ္ဗစေတနာကို ထက်သန်အောင် ပြု မပြု လိုက်၍လည်း အကျိုးပေးကွာခြားဖွယ် ရှိ၏။
- ၅။ လယ်ယာတို့၌ မျိုးစေ့ကို စိုက်ပျိုးပြီးနောက် ရေလောင်းခြင်း၊ ပေါင်းသင်ခြင်း စသည်ကို ပြု မပြု လိုက်၍ အပင် အသီး ကွာခြားသကဲ့သို့ လှူဒါန်းပြီးနောက် ထိုကုသိုလ်ကံကို ထပ်မံ၍ သတိရမှု၊ သတိရတိုင်း ဝမ်းမြောက်မှု (အပရစေတနာ ထက်သန် မထက်သန်လိုက်၍) အကျိုးပေးကွာခြားဖွယ် ရှိ၏။

- ၆။ မျိုးစေ့ စိုက်ပျိုးပြီးနောက် စိတ်ပေါက်ပေါက်ရှိ၍ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်သကဲ့သို့ လှူဒါန်းပြီးနောက် “ငါ လှူမိတာ မှားပေါ့” စသည်ဖြင့် စိတ်ပျက်မှု ဖြစ်ရပြန်လျှင် (အပရစေတနာ ချို့တဲ့ပြန်လျှင်) ထိုဒါနသည်ပင် အကျိုးမရပဲ (အကျိုးရစေကာမူ ကောင်းမွန်စွာ မဟုတ်ပဲ) ပျက်စီးဖွယ် ရှိ၏။
- ၇။ မျိုးစေ့ လယ်ယာတို့က အားလုံး အဆင်သင့်သော်လည်း စိုက်ပျိုးသင့်သော အခါ၌ စိုက်ပျိုးမှ အပင်အသီး ဖွံ့ထွား သကဲ့သို့ အလှူခံနှင့် လှူဖွယ်ဝတ္ထု အဆင်သင့်သော်လည်း လှူသင့်သောအခါ (လိုနေသော နေရာဝယ်) လှူမှသာ ဖွံ့ဖွံ့ထွားထွား အကျိုးများဖွယ် ရှိ၏။

ဤသို့လျှင် ပေတ ဝတ္ထု ပါဠိတော်ကို လေးလေးနက်နက် ဆင်ခြင် စဉ်းစား လိုက်သောအခါ ညွှန်ပြအပ်ခဲ့သောအချက်များ ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ရှင်းလင်းစွာ ပေါ်လာပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဒါနပြုရာ၌ အလှူခံကိုလည်း ရွေးသင့်၏။ လိုနေသော ဌာန၌သာ လှူသင့်၏။ မိမိတို့စိတ်ကို ကြည်နူးစေသင့်၏။ လောကီ စည်းစိမ်ကို တောင်တ တတ်သော တဏှာသဘော မရောနှောအောင်လည်း ဖြူစင်စေသင့်ပါသည်။

အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်လိုက်၍ အကျိုးပေးကွာခြားပုံ “အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်သည် လယ်ယာမြေနှင့် တူ၏” ဟု ဆိုခဲ့ပြီ။ သို့ဖြစ်၍ လယ်မြေသည် ပထမတန်း ဒုတိယတန်း တတိယတန်း ရှိသကဲ့သို့၊ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ် ဟူသော လယ်များသည် အတန်းအစား အမျိုးမျိုး ရှိ၏။ လယ်တို့၌ မြက်စသော အနှောင့်အယှက်မရှိလေ အပင်သန်လေ ဖြစ်သကဲ့သို့၊ ထို့အတူ အလှူခံရာ၌လည်း ရာဂ ဒေါသ မောဟ နည်းလေ လှူရသူမှာ အကျိုးများလေ ဖြစ်၏။ လယ်ယာ တို့၌ နွားချေး စသော မြေဩဇာများ၍ ရေအဆင်သင့်လေ ကောက်ပင်သန်လေ ဖြစ်သကဲ့သို့၊ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်များ၌လည်း သီလ သမာဓိ ပညာကြီးလေ လှူရသူ၌ အကျိုးများလေ ဖြစ်၏။

သံသိကဒါန ပါဠိလို “သံဃ”၊ မြန်မာလို အပေါင်းအဖွဲ့ကို “သံဃာ” ဟု ခေါ်၏။ ထိုသံဃာ့အဖွဲ့အစည်းကို ရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းအပ်သော ဒါနသည် သံသိကဒါန မည်၏။ အသင်းတသင်း၌ ငွေ ဝိ-လောက်ထည့်ဝင်လျှင် ထိုငွေ ဝိ-သည် အသင်းဝင် အားလုံး (သဋ္ဌေး ဆင်းရဲသား မကျန်) သက်ဆိုင်

သကဲ့သို့၊ ဆွမ်းတအုပ်ဖြစ်ဖြစ် သင်္ကန်းတထည်ဖြစ်ဖြစ် သာသနာတော်၌ ရှိသမျှ သံဃာ့အဖွဲ့အစည်းကို ရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းလျှင် တသာသနာလုံး (ရဟန္တာနှင့် အောက်တန်းစား ပုထုဇဉ် မကျန်) သက်ဆိုင်၏။ ထိုသံဃာအားလုံးကို ရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းအပ်သော ပစ္စည်းကို တကမ္ဘာလုံးရှိ သံဃာတော်များအား လိုက်၍ ဝေငှ နေဖွယ် မလို။ ထိုအသင်း၌ ထည့်ဝင်သော ငွေခံ-ကို အသင်းဝင်သူ မည်သူမဆို သုံးခွင့်ရသကဲ့သို့၊ သံဃိက ပစ္စည်းကိုလည်း တွေ့ကြုံနေသော သံဃာက ဝေငှ၍ သုံးစွဲ စားသောက်နိုင်ကြပါသည်။

သံဃာ၌ စိတ်ရောက်မှ
သံဃိကဒါန
မြောက်ပုံ

ထိုကဲ့သို့ သံဃိကဒါန ဖြစ်အောင် လှူဒါန်းရာတွင် စိတ် ကလည်း သံဃာသို့ ညွတ်နိုင်မှသာ သံဃိက ဒါနအစစ် ဖြစ်နိုင်ပေသည်။ နှုတ်က “သံဃဿ ဒေမိ=သံဃာအား လှူပါ၏” ဟု ဆိုနေသော်လည်း စိတ်က ကိုယ် ကြည်ညို

နေသော ကျောင်းတိုက် သံဃာ၊ ကိုယ် ကြည်ညိုနေသော ဘုန်းကြီးကိုသာ လှူ လိုလျှင် သံဃိကအစစ် မဖြစ်နိုင်။ တကယ်ကို (ပုဂ္ဂိုလ်မခွဲခြားပဲ) သံဃာ အားလုံး ကို ရည်စူးနိုင်မှုကား နေ့စဉ် ဆွမ်းလောင်းရာ၌လည်းကောင်း၊ သံဃာမှ ညွှန်ပြ၍ ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တပါးအား ဆွမ်းကျွေးရာ၌လည်းကောင်း သံဃိကဒါန အစစ် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဆွမ်းလောင်းရာ၌
သံဃာညွတ်ပုံ

ဘုရားရှင်ကို ကြည်ညိုလှသဖြင့် ဘုရားရှင် တည်ထောင်တော် မူအပ်သော သာသနာကိုလည်းကောင်း၊ သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းကောင်း အဆက်ဆက် ပေါ်ထွက်၍ သာသနာတော် ကြီးပွားရေးကို လည်းကောင်း မျှော်တွေးမိသော အမျိုးသား အမျိုးသမီး တို့သည် ဆွမ်းလောင်းဖို့ရာ ပြင်ဆင်ပြီးသောအခါ (ငါ့ဘုန်းကြီး၊ ငါ့ဦးပဉ္စင်း စသော အစွဲကို ပယ်ရှား၍) ဤဆွမ်းကို (ဤဆွမ်းနှင့်ဟင်းကို) “သံဃဿ ဒေမိ= သံဃဿ ဒေမိ=သံဃာအား လှူပါ၏၊ သံဃာအား လှူပါ၏” ဟု နှုတ်ကလဲရွတ်၊ စိတ်ကလဲ ညွတ်ပါစေ။ ဤသို့ လှူနိုင်လျှင် နေ့စဉ်ဆွမ်းလောင်းရာ၌လည်း သံဃိက ဒါန ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ၊ ကျောင်းတိုက်စွဲ စွဲ၍ လောင်းလှူလျှင်ကား သံဃိကဒါန မဖြစ်နိုင်။ ပုဂ္ဂလိက (ပုဂ္ဂိုလ်အများဆိုင်သော) ဒါနသာ ဖြစ်နိုင် သည်။

ဆွမ်းပင့်ကျေရာ၌
သံသိကဒါန

အနီးအပါး ကျောင်းတိုက်သို့ သွားပြီးလျှင် “နက်ဖြန် ဆွမ်းကပ်လိုပါ၍ သံဃာတော်ထံမှ တပါး (အလိုရှိသလို ၂-ပါး ၃-ပါး စသည်) နံနက် ၆-နာရီအချိန် ချီးမြှင့်တော်မူပါ” ဟု လျှောက်ရမည်။ [“ဘုန်းကြီးနှင့်တကွ၊ ဆရာတော်နှင့်တကွ” ဟု မပါစေရ။] ထိုသို့ကဲ့ လျှောက်ပြီးနောက် နက်ဖြန်၌ ဆွမ်းဟင်းများ ချက်ပြုတ် တုန်းကပင် သတိရတိုင်း “သံဃဿ ဒေမိ၊ သံဃဿ ဒေမိ” ဟု စိတ်ကလည်း ညွတ်၊ နှုတ်ကလည်း ရွတ်ပါ။ အချိန်ကျ၍ ကြွလာသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တော်စွာ လျော်စွာ အညံ့စား ဖြစ်နေလျှင်လည်း စိတ်မပျက်ပါနှင့်။ “ငါသည် သူ့ကို လှူသည် မဟုတ်၊ သံဃာကို လှူသည်” ဟု သတိထား၍ သံဃာအား ရှိသေသလို ထို ကိုယ်တော်အား ရှိသေစွာ ဆွမ်းကပ်ပါ။ ဆရာတော် ကြွလာလျှင်လည်း ထူး၍ ဝမ်းမသာပါနှင့်။ “ဆရာတော်အား ဆွမ်းကပ်လှူခြင်းမဟုတ်၊ ဆရာတော် ပါဝင်သော သံဃာအားလုံးကို ကပ်လှူခြင်းဖြစ်သည်” ဟု သတိထားပါ။ ထိုသို့ သံဃာ၌ စိတ်ညွတ်နိုင်လျှင် သံဃာက ညွှန်ပြ၍ ရသော တပါးကို လှူရာ၌လည်း သံသိကဒါနအစစ် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ဒကာတဦး
စိတ်ထားတတ်ပုံ

ရှေးတုန်းက ဒကာတဦးသည် ဆွမ်းကပ်လို၍ သံဃာ့ထံမှ ရဟန်း တပါးကို လျှောက်တောင်း လေရာ လူအများ မကြည်ညိုနိုင်လောက်အောင် ထင်ရှားသော ဒုဿီလ ရဟန်း ကို ရလေသည်။ သို့သော် သံဃာကို ရည်မှန်းထားသူ ဖြစ်၍ စိတ်မပျက်။ နေရာကို ကျနစွာ ခင်းပြီးလျှင် အပေါ်၌ မျက်နှာကြက် မိုး၍ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့် ကျနစွာ ပြင်ဆင်ထား၏။ ကြွလာသောအခါ ခြေကို ကိုယ်တိုင်ဆေးပေး၍ ဘုရားရှင်ကို အရေးပါသလို အရေးပါလျက် လှူဖွယ်များကို လှူဒါန်းလေသည်။ ဤမျှ လောက် အရေးပါနိုင်မှုကား သံဃာတော်ကိုသာ အာရုံပြုထားခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုဒကာ၏ ဒါနမှာ ဒုဿီလကို လှူရသော်လည်း သံသိက ဒါန ဖြစ်လေပြီ။

ဆက်ဦးအံ့—ထိုကဲ့သို့ အရေးတယူ ပြုစုလိုက်သည့်အတွက် ဒုဿီလကြီးကား “သူ့ကို အတော်ကြည်ညိုတဲ့ ဒကာ” ဟု အထင်ကြီးသွားဟန်တူ၏။ ညနေအချိန် ကျတော့ သူ၏ ကျောင်းကို ပြင်လို၍ ထို ဆွမ်း ဒကာ အထံ ကိုယ်တိုင် လာပြီး ပေါက်တူးကို ငှားလေသော် ဒကာက ပေါက်တူးကို ခြေဖြင့်ညှပ်၍ “ရော့” ဟု

ပေးလိုက်သတဲ့။ ထိုအခြင်းအရာကို အိမ်နီးချင်းတို့က မြင်ကြ၍ မနက်က ရိုသေပုံနှင့် ယခု မရိုသေပုံမှာ ကွာခြားလှသဖြင့် ထိုဒကာ၏စိတ်ထားကို မေးကြလေရာ “မနက်က ဒီကိုယ်တော်ကို ရိုသေ လေးစားခြင်း မဟုတ်ပါ။ သံသံာကိုသာ ရိုသေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုတော့ ဒီကိုယ်တော်ကို မရိုသေခြင်းဖြစ်ပါတယ်” ဟု ရှင်းလင်းလေသည်။ ဤဝတ္ထုကို ထောက်၍ သံသံကဒါန ဖြစ်အောင် လှူဒါန်းသောအခါ သံသံာ၌ စိတ်ညှုတ်နိုင်အောင် စိတ်ကို ပြုပြင်ကြပါကုန်။

ဒါန ၂ မျိုး အကျိုးပေးကွာပုံ ၁-ပါး၊ ၂-ပါး၊ ၃-ပါး စသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို သီးခြား ရွေးချယ်၍ လှူသော အလှူမှန်လျှင် အလှူခံက တထောင် မက များသော်လည်း ပုဂ္ဂိုလ် ကို ရည် စူး သော ကြောင့် ပုဂ္ဂလိကဒါန ချည်းသာ ဖြစ်၏။ ထို ပုဂ္ဂလိကဒါန၌ ဘုရားပစ္စေကဗုံဒွါမှ တပါး အခြားသော ပုဂ္ဂလိကဒါနထက် သံ သိ က ဒါ န က အကျိုးပေးသာသည်ဟု ကျမ်းဂန်၌ ဆို၏။ သဘောယုတ္တိကို စဉ်းစားလျှင်လည်း သံသံကဒါနလှူရာ၌ ရဟန္တာအရှင်တို့လည်း ထိုသံသံာအဖွဲ့တွင် ပါဝင်၏။ ပုဂ္ဂလိကဒါနပြုရာ၌ကား ထိုကဲ့သို့ ရဟန္တာ ပါချင်မှ ပါမည်။ ပါစေကာမူ သံသံကဒါနလောက် မများ နိုင်ပေ။ သံသံကဒါနလှူရာ၌ အကျင့်အကောင်းဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း လှူရာ ရောက်၏။ ပုဂ္ဂလိက ဒါနကား အတော် ရွေးချယ်တတ်မှသာ သင့်တင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရနိုင်စရာရှိ၏။ ထို့ ကြောင့် ဘယ်အခါမဆို ပုဂ္ဂလိကဒါနထက် သံသံက ဒါနက အကျိုးပေးသာလွန်သည် ဟူသော စကားသည် ကောင်းစွာ ယုတ္တိရှိပါ ပေသည်။

ဘုရားရှင်အား ရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းပုံ သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ်တုန်းက ဘုရားရှင်အား တိုက် ရိုက် လှူ ဒါန်း နိုင် ကြ သော် လည်း ယခုအခါ ဘုရားရှင် မရှိတော့ရကား ဘုရားရှင်အား ရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းပုံကို ကျန်းဂန်အတိုင်း သိထိုက်၏။ ဘုရားအစစ်ကို ရည်မှန်း၍ ဆွမ်း လှူလိုလျှင် ရဟန်းတပါး ဆွမ်းကပ်ရာ၌ ပြင်သလို တပါးစာလောက်အောင် ပြင်ဆင်၍ ရုပ်ပွားတော်၏ရှေ့မှာ ဖြစ်စေ၊ အနီး၌ ရုပ်ပွားတော်မရှိလျှင် ရုပ်ပွား တော်ကို ရည်မှန်း၍ ဖြစ်စေ ကပ်လှူရမည်။ နဂိုက ဘုရားရှင်၏ ဝေယျာဝစ္စ (တံမြက်လှည်းမှု၊ အမှိုက်သုတ်သင်မှု စသည်ကို) ပြုလုပ်နေသူရှိလျှင် ဘုရားရှင်အား ကပ်လှူသော ဆွမ်းကို ထို ဝေယျာဝစ္စပြုသူ စားထိုက်၏။ ထိုကဲ့သို့ အမြဲပြုသူ

မရှိလျှင် ယခု လောလောဆယ် ပြု၍ (ရဟန်းဖြစ်စေ၊ လူဖြစ်စေ) စားထိုက်၏။ ဥပုသ်သည်ဖြစ်သူကား မှန်းတည့်ခါနီးနေလျှင် စားပြီးမှလည်း ဝေယျာဝစ္စကို ပြုနိုင်၏။ အလှူကြီးပေးရာ၌ ဘုရား အမှူးရှိသော သံဃံအား ဆွမ်းကပ်လှူလို လျှင်လည်း ဤနည်းအတိုင်း ဘုရားအတွက် ပြင်ဆင်ကပ်ရာ၏။

ဘုရားရှင်အား ရည်မှန်း၍ သင်္ကန်းလှူဒါန်းရာ၌လည်း ထိုသို့ကဲ့ ဝေယျာဝစ္စ ပြုသော ရဟန်းသံဃံများ ဝတ်ကောင်း၏။ ထို သင်္ကန်းကို ကပ္ပိယဒါယကာက အခြားပစ္စည်းနှင့် လဲ၍လည်း ဘုရားအတွက် လိုနေသောနေရာ၌ သုံးစွဲထိုက်၏။ ပန်း၊ ဆီမီး၊ အမွှေးတိုင် စသည်မှာ ယခုကာလ ပူဇော်နည်းအတိုင်းပင် သင့်တော် ပါ၏။ သို့သော် ရုပ်ပွားတော် စေတီတော် ရင်ပြင်၌ စိုရွဲနေအောင် ရေ ပူဇော် ခြင်း၊ ပန်း အမှိုက်တွေ ရုပ်ပွေနေအောင် ပူဇော်ခြင်း၊ ဆီမီး ဖယောင်းအစက် ပေတေနေအောင် ပူဇော်ခြင်းတို့မှာ (မိမိ၏ အိမ်၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းများ၌ ထိုကဲ့သို့ လာ၍ ပူဇော်လျှင် အိမ်ရှင် နှင့် ကျောင်းပိုင်တို့က ကျေနပ်မည် မဟုတ် သလို) ကျေနပ်ဖွယ် မဟုတ်သော ပူဇော်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မိမိ၏ ရေချမ်း၊ ပန်း၊ ဆီမီးများအတွက် ဘုရား ရွှေတော်မှာ မသန့်မရှင်း မဖြစ်အောင် ပူဇော်နိုင်မှသာ လောကဓရာ သံသရာဓရာ ချောမောသန့်ရှင်း၍ အပြစ်ကင်းသော ပူဇော်ခြင်းဟု ဆိုလိုပါသည်။

အဝေးကနေ၍ ပူဇော်နည်း ယခုကာလ၌ ရုပ် ပွား စေတီတော် ရှိရာ အရပ်သို့ ရောက် အောင် သွားခွင့် မရကြသောကြောင့် အိမ်မှာပင် ဘုရားကို ရည်မှန်း၍ ပန်း စသည်ကို ပူဇော်ကြ၏။ ထိုကဲ့သို့ ပူဇော်ရာ၌ အကျိုးရ မရ ရှေးကပင် စဉ်းစားဖူးကြလေပြီ။ အကျိုးရမှု မရမှုမှာ ပူဇော်သူ များ၏ စေတနာသာ ပဓာန ဖြစ်၏။ မိမိ၏ စိတ်စေတနာက ဘုရားကို ရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းပူဇော်ပါလျှင် ကုသိုလ်စေတနာဖြစ်သောကြောင့် အဘယ်မှာ အကျိုး မရပဲ ရှိအံ့နည်း။ ဧကန် အကျိုးရနိုင်ပါသည်။

ဤကမ္ဘာမှ ပြန်၍ ရေတွက်သော် တရားတဆယ့်ရှစ်ကမ္ဘာ ထက်၌ အတ္တဒဿီ ဘုရား ပွင့်တော်မူ၏။ တနေ့သ၌ အမျိုးသားတယောက်သည် ကောင်းကင်၌ သံဃံတော် အခြံအရံနှင့် ကြွတော်မူလာသော ဘုရားရှင်ကို ဖူးမြင် လိုက်ရ၏။ ထို့နောက် အရပ်တပါးသို့ ရောက်တော်မူနေသော ဘုရားရှင်ကို ရည်မှန်း၍ ပန်း နံ့သာ စသည်ကို အဝေးမှ လှူဒါန်းပူဇော်လေသည်။ ထိုကောင်းမှုကြောင့်

ဒုဂ္ဂတိ ဘဝသို့ မလားရပဲ ငါတို့ ဘုရားလက်ထက်၌ “ဒေသပူဇော်ကမထေရ်” ဟု ထင်ရှားသော ရဟန္တာတပါး ဖြစ်လာလေသည်။

ပုဗ္ဗ-မုဇ္ဇ-အပရစေတနာ

ပုဗ္ဗစေတနာ အလှူတမျိုးကို လှူဒါန်းရာ၌ ပုဗ္ဗစေတနာ၊ မုဇ္ဇစေတနာ၊ အပရစေတနာဟု ၃-မျိုး ရနိုင်၏။ ထိုတွင် အလှူပေးမည်ဟု ကြံစည်ကာ ထိုအလှူနှင့်ဆိုင်သော ပစ္စည်းများကို ရှာဖွေ စုဆောင်းနေသောအခါမှစ၍ မလှူမီ ရှေ့အဖို့၌ ဖြစ်သမျှ ကုသိုလ်စေတနာတွေသည် “ပုဗ္ဗစေတနာ” မည်၏။ ထိုသို့ ပုဗ္ဗစေတနာ နယ်အတွင်း၌ ဤအလှူဒါနကို အကြောင်းပြု၍ အလှူဒကာ အလှူ အမ၊ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမ စသည်ဖြင့် ထင်ရှား ကျော်စော လိုသောစိတ်၊ မိမိလှူနိုင်ကြောင်း ကြားလိုသောစိတ်များ မဖြစ်စေရ။ လှူဖို့ရာ ပစ္စည်းစုံခိုက် အိမ်သား အချင်းချင်း အလှူနှင့်စပ်၍ မကျေမနပ် ဒေါသ-မာန စသော အကုသိုလ်များ၊ အလှူကို လှူမည်ဟု ကြံခဲ့ပြီးမှ တစုံတခုအတွက် စိတ်ပျက်ပြီး တွန့်ဆုတ်သော မလှူလိုသောစိတ်များ မဖြစ်စေရ။ ထိုသို့ မဖြစ်စေပဲ ပျော်ရွှင် ဝမ်းမြောက်စွာ အရာရာ ကျေနပ်လျက် လှူဖွယ်အရပ်ရပ်စို့ကို စီမံနိုင်လျှင် “ပုဗ္ဗစေတနာတွေ အလွန် စင်ကြယ်စွာ ဖြစ်နေပြီ” ဟု မှတ်ပါ။

မုဇ္ဇစေတနာ မုဇ္ဇသဒ္ဓါသည် “စွန့်လွှတ်ခြင်း” ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် စွန့်လွှတ် လှူဒါန်းနေတုန်း အခိုက်၌ ဖြစ်သော စေတနာသည် (ဆွမ်းလှူရာ၌ ဆွမ်းကို အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်အား ကပ်လှူနေတုန်းမှာ ဖြစ်သော စေတနာနှင့် ကိုယ်ထိလက်ရောက်မကပ်ပဲ နှုတ်ဖြင့်လျှောက်ထား၍ လှူရာ၌ “လှူပါ၏” ဟု ဆိုခိုက်မှာ ဖြစ်သော စေတနာသည်) “မုဇ္ဇစေတနာ” မည်၏။ ဤ မုဇ္ဇစေတနာ အခိုက်လည်း ပြခဲ့သော အကုသိုလ်စိတ်များ မဖြစ်စေပဲ အလှူခံမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း ကပ်ငြိ တွယ်တာသော တဏှာလောဘစိတ် မဖြစ်စေပဲ ယခု လှူဒါန်းလိုက်သည့် အတွက်ကြောင့် ငါ၏ ကိစ္စကို ကူညီ ဆောင်ရွက် လိမ့်မည်ဟု တစုံတခုသော လောကီ အကျိုးကို မမျှော်ပဲ ရက်ရက်ရောရော လှူဒါန်းနိုင်ပါလျှင် “မုဇ္ဇစေတနာတွေ စင်ကြယ်စွာ ဖြစ်ပြီ” ဟု မှတ်ပါ။

အပရစေတနာ အလှူ အထမြောက်ပြီးနောက် ထိုကုသိုလ်နှင့်စပ်၍ ဖြစ်သမျှ စေတနာကို “အပရစေတနာ” ဟု ခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် ဒါန

ပြုပြီးနောက် ထိုဒါနကို သတိရတိုင်း “ အလှူအထမြောက်ပေပြီ၊ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် ကောင်းပေသည်။ နောက်ထပ်လှူချင်သေးသည် ” ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ် နေလျှင် အပရစေတနာ နယ်၌လည်း ကုသိုလ်စေတနာတွေ ထပ်မံ တိုးပွားပြန်၏။ အလှူပေးပြီးနောက် ပစ္စည်းပျက်ပြား၍ ဖြစ်စေ၊ ကျောင်းဆောက် ကိုးကွယ်ပြီး နောက် ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီး၏ အပေါ်၌ မကျေနပ်၍ ဖြစ်စေ “ ငါလှူမိတာ မှားလေစွ ” ဟု အပရစေတနာပျက်လျှင် အလှူနှင့်စပ်၍ မကျေနပ်ခြင်း ဟူသော ဒေဝါသ အကုသိုလ်ပင် ဖြစ်ပါသေးသည်။

သတိထားဖွယ် ဒါနပြုရာ၌ ကျောင်းဆောက်မှု၊ ဘုရားတည်မှု၊ အလှူကြီးပေးမှု စသည်တို့ဖြင့် ကြီးကျယ်သော ဒါနလည်း ရှိ၏။ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ဆေး အစရှိသည်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မရှိဆင်းရဲသားတို့အား စွန့်ကြဲပေးကမ်းမှု စသည်တို့ဖြင့် လည်းကောင်း အနည်းအပါး ဒါနလည်း ရှိ၏။ ထို့တွင် ကြီးကျယ် သော ဒါနတို့၌ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ဖြစ်စေ၊ သူတပါးတို့လာ၍ နှောင့်ယှက် သောကြောင့်ဖြစ်စေ စေတနာပျက်ဖွယ်တွေ (စိတ်ထားမတတ်သူ၊ ဉာဏ်မရှိသူများ) များလှ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသို့ ဒါန အကြီးအကျယ် လှူရာ၌ မိမိကိုယ်တိုင် စွမ်းနိုင်သမျှ စဉ်းစားရုံသာ မကပဲ မိတ်ဆွေကောင်း ဆရာကောင်းတို့နှင့် တိုင်ပင် ကာ ပုဂ္ဂိုလ်ကောင်းများကို ရွေးချယ်၍ ပြုလုပ်ထိုက်ကြပေသည်။ အနည်းငယ် ပြုကြသော ဒါနတို့ကား ခွေးတိရစ္ဆာန်များကို ကျွေးမွေးရခြင်းသည်ပင် အကျိုး များလှပြီ ဖြစ်သောကြောင့် အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရွေးချယ်သော်လည်း အရေး မကြီးလှ။ အချို့အရာ၌ သံသိကဒါနမြောက်အောင် စိတ်ထား၍ အချို့အရာ ဝယ် လှူဖွယ်ဝတ္ထုများ၌ မတုတ်တပဲ မုတ္တစာဂီဖြစ်အောင် စွန့်လွှတ် ပေးကမ်း လှူဒါန်းကြရမည်။ [မုတ္တ=မတုတ်တပဲ လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ်+စာဂီ=စွန့်ကြဲ ပေးကမ်းလေ့ရှိသူ။] “ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၌လည်း မတုတ်တပဲ၊ လှူဖွယ်ပစ္စည်း၌လည်း မတုတ်တပဲ၊ နောက်ဘဝ၌ လူ နတ် စည်းစိမ်ကိုလည်း မတုတ်တပဲ မတောင့်တပဲ နိဗ္ဗာန်ကို ရည်မှန်းလျက် လွတ်လွတ်ကျွတ်ကျွတ် လှူဒါန်းသူ ” ဟု ဆိုလိုသည်။

ဒွိဟိတ် - တိဟိတ် ကုသိုလ် အခွဲ

စေတသိက်ခန်း၌ ပြခဲ့သော အလောဘ အဒေါသ အမောဟ ၃-ပါးကို ပါဠိလို “ဟေတု”၊ မြန်မာလို “ဟိတ်” ဟု ခေါ်သည်။ ဤနေရာ၌ ဟေတု

သဒ္ဒါသည် “ အခြေအမြစ် ” ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ သစ်ပင်၌ ရေသောက် မြစ်သည် သစ်ပင် တပင်လုံး ခိုင်မြဲ စည်ကား ကြီးထွားအောင် ပြုသကဲ့သို့ ထို ဟိတ်တရားများလည်း မိမိတို့နှင့် ယှဉ်ဘက် စိတ်ကို ခိုင်မြဲ စည်ကား အကျိုးများ အောင် ပြုနိုင်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကုသိုလ်စိတ်ကို ဟိတ် ၂-ပါးနှင့် ယှဉ်သော ဒွိဟိတ်ကုသိုလ်စိတ်၊ ဟိတ် ၃-ပါးနှင့် ယှဉ်သော တိဟိတ်ကုသိုလ်စိတ် ဟု ခွဲခြား မှတ်သားရမည်။

ဒွိဟိတ် ကုသိုလ်စိတ် အလောဘ အဒေါသ ဟိတ် ၂-ပါးနှင့် ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ် သည် ဒွိဟိတ် ကုသိုလ်စိတ် မည်၏။ သုစရိုက် ဆယ်ပါးတို့တွင် သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် “ ကံ ကံ၏အကျိုး ကော်နိရို၏ ” ဟု ယုံကြည်သော ဉာဏ်ပညာတည်း။ ထို ဉာဏ်ကိုပင် “ ကမ္မသကတာဉာဏ် ” ဟု ခေါ်၏။ ကလေး ဖြစ်စေ၊ ကံ-ကံ၏အကျိုးကို နားမလည်သော အရိုင်းအစိုင်း ဖြစ်စေ ပစ္စည်းဝတ္ထု တစ်ခုခုကို ပေးကမ်းရာ၌ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကုသိုလ်စိတ်ကား ဖြစ်တတ် ပါ၏။ သို့သော် “ ယခုပြုသော ကုသိုလ်ကံသည် မိမိသန္တာန်မှာ အဖတ်တင်ရစ်၏။ ထိုကံကြောင့် နောက်နောင်အခါ အကျိုးခံစားရမည် ” ဟု သိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ (ကမ္မသကတာဉာဏ်) အမောဟ မပါ၊ အလောဘ အဒေါသ ဟိတ် ၂-ပါးသာ ပါ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုကုသိုလ်စိတ်မျိုးကို “ ဒွိဟိတ် ကုသိုလ်စိတ် ” ဟု ခေါ်ကြ ရသည်။

ယခုကာလ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်အချို့လည်း ကံ-ကံ၏အကျိုးကို နားမလည်ကြပဲ သူများယောင်လို့ ရောယောင်ကာ သူများလှူလို့ လှူကြရသူတွေ များစွာ ရှိသည်။ ထိုသူများ၏ ကုသိုလ်စိတ်လည်း ဒွိဟိတ်ကုသိုလ်ပင်တည်း။ ပင်ကိုယ်ဉာဏ် ရှိသူ (တတ်သိ နားလည်သူ) ဖြစ်သော်လည်း အမှတ်တမဲ့ ပေးကမ်းရာ၌ ဒွိဟိတ် ကုသိုလ်စိတ်ပင် ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ အချုပ်မှာ—ကုသိုလ်ပြုတုန်း၌ ဉာဏ်ပညာ မပါ လျှင် ဒွိဟိတ်ကုသိုလ်ချည်း မှတ်ပါ။

တိဟိတ် ကုသိုလ်စိတ် အလောဘ အဒေါသ အမောဟ ဟိတ် ၃-ပါးနှင့် ယှဉ်သော ကုသိုလ်စိတ်သည် “ တိဟိတ် ကုသိုလ်စိတ် ” မည်၏။ ကုသိုလ်ပြု နေတုန်းအခါ ကံကို လည်းကောင်း၊ ကံ၏ အကျိုးကို လည်း ကောင်း နားလည်သော ကမ္မသကတာဉာဏ် ပါလျှင် တိဟိတ် ကုသိုလ်စိတ် ဖြစ်သည်။ ယခုကာလဝယ် အတော်အတန် ဉာဏ်ရှိသော အမျိုးသား အမျိုးသမီး

တို့သည် ဘုရားကိစ္စ၊ တရားကိစ္စ၊ သံဃာ့ကိစ္စ၊ မိဘကိစ္စ၊ လူကြီးသူမတို့ ကိစ္စကို စိတ်စေတနာဖြူစင်စွာဖြင့် ပြုကြသည်။ ထိုကုသိုလ်စိတ်များ၌ သံသရာအကျိုးကို နားလည်သောဥာဏ် ပါရှိရကား တိဟိတ် ကုသိုလ်မျိုး ဖြစ်ကြသည်။ တစုံတခု ပစ္စည်းကို ပေးလှူသောအခါ “ထို ပစ္စည်းသည် ရုပ်ကလာပ် အစုသာ ဖြစ်၏။ ထို ရုပ်ကလာပ်ကား အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ပါ တကား” ဟု ဝိပဿနာ တင်၍ လူတတ်သူအတွက် ဥာဏ်ဓာတ်ပါရှိကြောင်း တိဟိတ်ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်ကြောင်းမှာ အထူးပြောဖွယ် မလိုတော့ပါ။ အလွန်ကောင်းသော တိဟိတ်ကုသိုလ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ ဆရာမိဘတို့က အလှူပေးခါနီး၊ ရေစက်ချခါနီး၌ ကံနှင့် ကံအကျိုးကို လည်းကောင်း၊ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အကြောင်းကို လည်းကောင်း နားလည်အောင် ပြောသင့်ကြပါသည်။

ဥက္ကဋ္ဌ [ဥက္ကဋ္ဌ=အမြတ်။ သြမက=အညံ့။] ပြုခဲ့ပြီးသော ဒွိဟိတ်-တိဟိတ်
သြမက အခွဲ ကုသိုလ်စိတ်တို့၌ ရှေ့ ပုဗ္ဗစေတနာ အခိုက်တုန်းက ဖြစ်စေ၊ လှူပြီး နောက် အပရစေတနာ အခိုက်မှာ ဖြစ်စေ ကုသိုလ်စေတနာ ခြံရံ နေလျှင် (အကုသိုလ် မဖြစ်ပဲ ကုသိုလ် စိတ် တွေ ရှေ့ နောက် ပါနေလျှင်) မြင့်မြတ်သော ဥက္ကဋ္ဌကုသိုလ် ဖြစ်၏။ မလှူမီ ရှေ့ အဖို့နှင့် လှူပြီး နောက်အဖို့၌ အကုသိုလ်များ ခြံရံနေလျှင် ညံ့ဖျင်းသော သြမကကုသိုလ် ဖြစ်၏။

“ရှေ့ နောက် ကုသိုလ် အကုသိုလ် ခြံရံ” ဟုရာ၌ ထို ကုသိုလ်နှင့်စပ်၍ ပုဗ္ဗ စေတနာ အပရစေတနာတို့ အခိုက်မှာ ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်မှု၊ အကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်မှုကို “ခြံရံသည်” ဟု ဆိုလိုသည်။ ထိုကုသိုလ်နှင့်မစပ်ပဲ အလွတ်သက်သက် ဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် တို့ကို “ခြံရံ” ဟု မဆိုရ။ ဥပမာ—အလှူပေးခါနီး ရှေ့အဖို့၌ ကြွေးတောင်းမရ၍ မြီစားကို တရားစွဲကာ ဒေါသ အကုသိုလ် ဖြစ်၏။ သို့သော် အလှူပေးဖို့ကိစ္စ၌ကား စိတ်မပျက်။ အလှူပေးပြီးနောက်၌ အလှူကိုစမ်းမြောက်၏။ အပရစေတနာ ထက်သန်၏။ သို့သော် ထိုအလှူနှင့် မဆိုင်သော ကိစ္စ၌ကား လောဘ ဒေါသ ဖြစ်ရ၏။ ဤသို့ အလှူနှင့် မဆိုင်သော အရာဝယ် ဖြစ်သမျှ အကုသိုလ်ကား အလှူကုသိုလ် ယုတ်ညံ့အောင် မနှောင့်ယှက်ပါ။

ဤစကားအရ အချုပ်ကား—ပုဗ္ဗ စေတနာ အပရ စေတနာ ထက်သန်သော တိဟိတ်ကုသိုလ်သည် “တိဟိတ် ဥက္ကဋ္ဌ ကုသိုလ်” ဖြစ်၏။ ပုဗ္ဗ စေတနာ ဖြစ်စေ အပရ စေတနာ ဖြစ်စေ တခုခုချို့ တဲ့လျှင် “တိဟိတ် သြမက ကုသိုလ်” ဖြစ်၏။

၂-ခုလုံး ချို့တဲ့လျှင် သာ၍ “ထိဟိတ် သြမက” ဖြစ်၏။ ဒွိဟိတ် ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒွိဟိတ် သြမက ဖြစ်ပုံကိုလည်း ဤနည်းအတိုင်း မှတ်ပါ။ [ပုဗ္ဗ-မုဗ္ဗ-အပရ စေတနာ ၃-မျိုး၊ တိဟိတ် ဒွိဟိတ် ကုသိုလ် ၂-မျိုး၊ ဥက္ကဋ္ဌ သြမက ကုသိုလ် ၂-မျိုး အခွဲကို သီလ စသော ကုသိုလ်များ၌လည်း ရနိုင်၏။]

- [ဆောင်] ၁။ ကုသိုလ်ပြုစဉ်၊ ကံကျိုး မြင်သိ၊ ဥာဏ်ယှဉ်ဘိ၊ တိဟိတ် ကုသိုလ်ခေါ်။
- ၂။ ကုသိုလ်ပြုစဉ်၊ ကံကျိုး မြင်သိ၊ ဥာဏ်မရှိ၊ ဒွိဟိတ် ကုသိုလ်ခေါ်။
- ၃။ ရှေ့ နောက် နှစ်ရပ်၊ ကုသိုလ်ညှပ်၊ ဥက္ကဋ္ဌ အမြတ်ခေါ်။
- ၄။ ရှေ့ နောက် နှစ်တန်၊ အကျခံ၊ ညံ့ဟန် သြမကခေါ်။

အယုတ်အလတ်အမြတ် ခွဲနည်းတမျိုး ဟိနဒါန၊ မဇ္ဈိမဒါန၊ ပဏိတဒါန ဟု ဒါန ၃-မျိုး ရှိ၏။ မိမိသုံးသော ပစ္စည်းလောက် မကောင်းသော အစားအဝတ်များကို လှူလျှင် ဟိန (ယုတ်ညံ့သော) ဒါန ဖြစ်၏။ မိမိသုံးစားသော ပစ္စည်းနှင့် တန်းတူ ပစ္စည်းကို လှူလျှင် မဇ္ဈိမ (အလတ်စား) ဒါန ဖြစ်၏။ မိမိသုံးသော ပစ္စည်းထက် သာလွန် ကောင်းမြတ်သော ပစ္စည်းကို လှူလျှင် ပဏိတ (မွန်မြတ်သော) ဒါန ဖြစ်၏။

တနည်း—ဒါသဒါန၊ သဟာယဒါန၊ သာမိဒါန ဟု ၃-မျိုး ရှိ၏။ ထိုတွင် ပြခဲ့သော ဟိနဒါနကို “ဒါသဒါန” ဟု ခေါ်သည်။ “ကျွန်အနေမျိုး ဖြစ်သော အောက်တန်းစား အလှူ” ဟု ဆိုလိုသည်။ ပြခဲ့သော မဇ္ဈိမဒါနကို “သဟာယ ဒါန” ဟု ခေါ်၏။ “မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်း အနေမျိုး ဖြစ်သော အလတ်တန်းစား အလှူ” ဟု ဆိုလိုသည်။ ပြခဲ့သော ပဏိတဒါနကို “သာမိဒါန” ဟု ခေါ်၏။ “အရှင် သခင်မျိုး ဖြစ်သော အထက်တန်းစား အလှူ” ဟု ဆိုလိုသည်။

တနည်း—ဒါနပြုတုန်း၌ စိတ်ဆန္ဒ လုံ့လ ဝီရိယ သဒ္ဓါ တရားတို့ ညံ့လျှင် “ဟိန ဒါန” ဖြစ်၏။ စိတ်ဆန္ဒ လုံ့လ ဝီရိယ သဒ္ဓါ တရားတို့ မှန်မှန်ရှိလျှင် “မဇ္ဈိမ ဒါန” ဖြစ်၏။ စိတ်ဆန္ဒ လုံ့လ ဝီရိယ သဒ္ဓါ တရားတို့ ထက်သန်လျှင် “ပဏိတ ဒါန” ဖြစ်၏။

တနည်း—ကျောင်းဒကာ၊ ဘုရားဒကာ၊ အလှူ ဒကာ စသောဂုဏ် “အင်မတန် သူတော်ကောင်းတာပဲ” စသော ချီးမွမ်းမှုကို လိုလား၍ ပြုသော ဒါနသည် “ဟိနဒါန” တည်း။ “နောင်ဘဝသံသရာ၌ တစုံတခုကောင်းကျိုးကို ရလိမ့်မည်”

ဟု အကျိုးကို မျှော်၍ ပြုသောဒါနသည် “မဇ္ဈိမဒါန” တည်း။ နောင်သံသရာ၌ အကျိုးရ မရကို ဂရုမစိုက်ပဲ (အကျိုးမရချင် နေပေစေ) “သူတော်ကောင်း ပညာရှိ” ဆိုတာ သူတပါးကို ပေးကမ်း ချီးမြှောက်ရိုး ထုံးစံတည်းဟု သဘော ထား၍ သူတပါးကို စားစေ ဝတ်စေလိုသော စေတနာ သက်သက်ဖြင့် ပေးလှူ စွန့်ကြဲခြင်းသည် “ပဏိတဒါန” တည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ဤနည်း၌ အကျိုးကို လိုလား၍ ပြုသော ဒါနထက် အကျိုးကို မမျှော်ပဲ ပြုသော ဒါနက မြတ်ပုံကို သတိပြုသင့်၏။ မိမိ အကျိုးကို မလိုလားပဲ “သူတပါး ချမ်းသာလျှင် ပြီးရော” ဆိုသော စေတနာတို့မှာ အလွန်မြင့်မြတ်သော စိတ်ဓာတ်ရှိသော အလောင်းတော် ကြီးများ၏ စိတ်ထားမျိုးပင် ဖြစ်ပါသည်။

တနည်း—ဘဝစည်းစိမ်ကို ခံစားလို၍ ပြုသော ဒါနသည် “ဟိနဒါန” တည်း။ မိမိ၏ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရေးကို လိုလား၍ (ဤဒါနသည် မဂ်ဖိုလ်၏အခြေခံ ဖြစ်ပါစေဟု ဆုတောင်း၍) ပြုသောဒါနသည် “မဇ္ဈိမဒါန” တည်း။ သတ္တဝါ များ၏ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရေးကို မျှော်တွေးလျက် ဘုရားအလောင်းတို့ ဖြည့်ကျင့်အပ်သော ဒါနပါရမီသာလျှင် အမြတ်ဆုံး “ပဏိတဒါန” ဖြစ်သည်။ ဤကား စာမျိုးထက်စာမျိုး (စိတ်ထားတတ်၍) မြတ်ပုံတည်း။ [သီလ စသည် များ၌လည်း ဤကဲ့သို့ စိတ်ထားလိုက်၍ အယုတ် အလတ် အမြတ် ကွဲပြားနိုင် ကြသည်။

ဒါနအကျိုး ဒါန၏ အကျိုးကို အထူးချဲ့ထွင်၍ တန်ဆာဆင်နေဖွယ် မလိုပါ။ တိရစ္ဆာန်ကလေး တကောင်အား ဝဝလင်လင်ရှိအောင် ထမင်း တထပ်ကျွေးသော ဒါနကလေးသည်ပင် ဘဝပေါင်း တရာတို့၌ “အာယု၊ ဝဏ္ဏ၊ သုခ၊ ဗလ၊ ဗဒ္ဓိဘာန” (အသက်ရှည်ခြင်း၊ အဆင်းလှခြင်း၊ ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာ ခြင်း၊ ခွန်အားကြီးခြင်း၊ ဥာဏ်ပညာကြီးခြင်း) ဟူသော အကျိုး ၅-ပါးကို ရနိုင်သည်။ တခြား ကုသိုလ်ကြောင့် လူ နတ် ဖြစ်ခြင်း တူသော်လည်း ဒါနရှင် တို့က သာလွန် မြင့်မြတ်ကြသည်။

ကဿပဘုရားရှင် လက်ထက်တော်တုန်းက မိတ်ဆွေ ရဟန်း ၂-ပါး ရှိရာ တပါးက ဒါနရှင်၊ တပါးက ဒါနမဲ့ ဖြစ်ခဲ့၏။ ၂-ပါးလုံးပင် သီလပြည့်စုံသဖြင့်

ငါတို့ဘုရား လက်ထက်တိုင်အောင် လူ့ပြည် နတ်ပြည် ကျင်လည်ရာဝယ် ဒါနရှင် ကသာ အထက်တန်းကျခဲ့၏။ နောက်ဆုံးဘဝ၌ ကောသလမင်း၏ နန်းတော်တွင် ထို မိတ် ဆွေ ရင်း ၂-ဖော် တွေ ဆုံပြန် ရာ ဒါနရှင်က မင်းသား၊ ဒါနမဲ့က အထိန်းတော်သား ဖြစ်၍ ပုခက် ၂-လုံးတွင် ဒါနရှင်က ထီးဖြူဆောင်းလျက် ရှေ့ပုခက်၊ ဒါနမဲ့က သစ်သားပုခက်ကို စီးကာ ထိုကဲ့သို့ အရည်အချင်း ကွာခြား စွာဖြင့်ပင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြလေသည်။

ဒါနသည် သံသရာကို ရှည်စေသလော ယခုကာလ၌ “ဒါနသည် သံသရာရှည်စေ၏” ဟု အယူသည်ကြသည်။ ပြခဲ့သော ဝတ္ထုဝယ် ဒါနရှင်က ကျွတ်တမ်းဝင် နောက်မကျချေ။ ထို့ကြောင့် သံသရာ အရှည် အတို ဝယ် ဒါနကို ရိုးမယ်မဖွဲ့သင့်ပါ။ ဒါနပြုရာတွင် သူတို့၏ စိတ် မစင်ကြယ်မှုကြောင့်သာ “လူတွင်ပါ၍ နွားကျားကိုက်” ခံရသည်။ အမှန်မှာ ဒါနက သံသရာ မရှည်စေ။ “ဤ ဒါနကြောင့် လူ့ချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ခံစား ရတော့မည်” ဟု ရည်ရွယ်မှု တဏှာဇောက သံသရာ ရေယဉ်ကြော၌ မျောစေ ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

အချို့က “ဘုရားရှင်သည်ပင် ဒါနတွေ အားကြီးသောကြောင့် သံသရာမှာ ကြာရှည်တော်မူရသည်” ဟု သူတို့ ဉာဏ်ကလေးဖြင့် တွေးရှာကြပြန်သေး၏။ ထိုဒါန အားကြီးတော်မူကြသော ဘုရားရှင်အပေါင်း အသင်္ချေနှင့်အနန္တ (ဂင်္ဂါ ဝါဠု သဲစုမက) ကျွတ်တမ်း ဝင်ကြပြီး ဖြစ်ပါလျက် ငါတို့က ယခုတိုင် မကျွတ် ရသေးသည်မှာ ထို ဘုရား ရှင်တို့ ထက်ပင် ဒါန အားကြီးနေလို့ပါလော။ ဝေဿန္တရာမင်းသည် ဘုရားမဖြစ်မီ ၂-ဘဝမြောက်က အကြီးအကျယ် ဒါနကို ပြုတော်မူ၏။ ထိုဒါနတွေ အဘယ်ကြောင့် သံသရာမှာ မကြာစေပါသနည်း။

ထို့ကြောင့် ဒါနသည် သူ၏သဘောအားဖြင့် သံသရာမှာ ကြာရှည်စေသည် မဟုတ်ပါ။ မစင်ကြယ်သော တဏှာဇောကြောင့် သံသရာ၌ မျောကြရသည်ဟု မှတ်ပါ။ ဘုရားအလောင်းတော်တို့၏ သံသရာ၌ ကြာရှည်စွာ နေခြင်းမှာလည်း ရည်ရွယ်တော်မူရင်းက သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်အထူးကို ရဖို့ဖြစ်၍ ထိုညဏ်နှင့် ထိုက်တန် သော ပါရမီ အခြေခံ မပြည့်သေးသမျှ ထိုဉာဏ်ကို မရသောကြောင့်သာ ဖြစ်သည်။ ဥပမာ—ရင့်မှ မှည့်နိုင်သော သရက်သီးကို အနံ့ကလေး ဆွတ်ခူး၍ အုပ်သော်လည်း မမှည့်နိုင်သကဲ့သို့ တည်း။

$\begin{matrix} \circ \text{ဋ္ဌနိဿိတ} \\ \circ \text{ဋ္ဌနိဿိတ} \end{matrix}$
 ကုသိုလ်ပြုစဉ်၌ လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာကို ခံစားလို၍ ပြုသော ကုသိုလ်သည် “ $\circ \text{ဋ္ဌနိဿိတ}$ ကုသိုလ်” မည်၏။ [$\circ \text{ဋ္ဌ}$ =သံသရာ $\circ \text{ဋ္ဌနိဿိတ}$ + နိဿိတ =မှီသော ကုသိုလ်။] “သံသရာ $\circ \text{ဋ္ဌ}$ မှ ကျွတ်ဖို့ မမျှော်၊ သံသရာ $\circ \text{ဋ္ဌ}$ အတွင်း၌ ခံစားဖို့သာ မျှော်သော ကုသိုလ်” ဟု ဆိုလိုသည်။ နိဗ္ဗာန်ကို ရည်မှန်းလျက် ပြုအပ်သော ကုသိုလ်သည် “ $\circ \text{ဋ္ဌနိဿိတ}$ ကုသိုလ်” မည်၏။ [$\circ \text{ဋ္ဌ}$ = $\circ \text{ဋ္ဌကင်းရာ}$ နိဗ္ဗာန်+ နိဿိတ =မှီသော ကုသိုလ်။] ဤ ကုသိုလ် ၂-မျိုးတွင် (ဒါန ဖြစ်စေ၊ သီလ စသည် ဖြစ်စေ) $\circ \text{ဋ္ဌနိဿိတ}$ မှန်လျှင် သံသရာ၌ ကြာရှည်စေ၏။ $\circ \text{ဋ္ဌနိဿိတ}$ မှန်က သံသရာမှ အမြန်လွတ်အောင်ပင် ရည်ရွယ် ရင်း ဆုကို ပြည့်လွယ်စေသည်။

$\begin{matrix} \text{ဒါနကြောင့်} \\ \text{ပါရမီများပြည့်လွယ်ပုံ} \end{matrix}$
 ဒါန ရှိသူသည် ဖြစ်လေရာ ဘဝတို့၌ ဥစ္စာ ပြည့်စုံကြ၏။ ဥစ္စာ ပြည့် စုံလျှင် (ပင်ကိုယ် စိတ်ရင်း ကောင်းသူ၊ $\circ \text{ဋ္ဌနိဿိတ}$ ဒါနပြုခဲ့သူအတွက်) သီလ လုံခြုံ၏။ ဥပုသ် ရက်ရှည် စောင့်ခွင့် ရ၏။ ဥစ္စာမရှိလျှင် ဝမ်းရေး ပူပန်ရသဖြင့် အူမ-မတောင့်၍ သီလ မစောင့်နိုင်ရုံမက ငါးပါးသီလ လုံဖို့ရန် ခဲယဉ်း၏။ ဒါနရှိမှ သီလ လွယ်ကူ သည်။ ပညာရှာဖွေရာ၌လည်း ဒါနရှင်တို့သာလျှင် လွယ်ကူစွာ ရှာနိုင်၏။ ယခု လောကီကျောင်း၌ ပညာရှာရပုံကို ကြည့်ပါ။ အခမဲ့ သင်ရသော ဘုန်းကြီး ကျောင်း တချို့ မှာပင် ပစ္စည်းရှင် သားသမီးများသာ ပို့၍ အသင်အပြ ခံရ၏။ ဤသို့လျှင် ဒါနရှိက ပညာရှာမှီးရာ၌ လွယ်ကူပြန်သည်။

ဒါနရှင်တို့သည် သူတကာက စော်ကားလာလျှင် အဖက်မထင်၍ ဖြစ်စေ၊ စိတ်သဘောကြီး၍ ဖြစ်စေ သည်းခံလွယ်၏။ ပစ္စည်း ဥစ္စာ မရှိက “ငါ့ကို ပစ္စည်း မရှိလို့ စော်ကားတာပဲ” ဟု အထင်ရှိ၍ သည်းမခံလိုကြ။ ဒါနရှင်တို့သည် နေရာ တိုင်းမှာ သူတပါးတို့၏ လေးစားခြင်းကိုခံရသဖြင့် မိမိအား အရိုအသေပေးသူတို့ အပေါ်မှာ မေတ္တာ ကရုဏာ ဖြစ်လွယ်၏။ ဥစ္စာမရှိလျှင် ထိုသို့ ရိုသေသူလည်း နည်းပါးကြသဖြင့် ကိုယ့်ဂရုမစိုက်သူကို ပြန်၍ အမျက်ထွက်ကာ မေတ္တာ ကရုဏာ ဖြစ်ရမည့်အစား၊ ဒေါသ မာနတွေ့သာ စိုးပွားတတ်လေသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ဒါနကြောင့် ခန္တိ မေတ္တာ ပါရမီများလည်း ဖြစ်လွယ်ပုံကို ချဲ့ထွင်ကြည့်ပါ။

“ဥစ္စာမရှိ ကတိမတည်” နိုင်သော လောကကြီးဝယ် သစ္စာပါရမီ ဖြစ်ဖို့ အရေးမှာလည်း ဒါနသည် အကူအညီ ပေး၏။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဒါနမပါလျှင်

ပါရမီအားလုံးပြည့်ဖို့အရေး၌ အနှောင့်အယှက်ပေးတတ်ရကား ဘုရားအလောင်း ဟူသမျှတို့ ဒါနကိုသာ ပထမဆုံး မြင်တော်မူကြပေသည်။ ငါတို့ ဘုရားရှင်မှာ စတည်တော်မူစဉ်ကလည်း သုမေဓာဘဝ၌ ဒါနကို စတည်ခဲ့၍ ဝေဿန္တရာဘဝ၌ ဒါနဖြင့် ကမ္ပတ်ဖုံးလျက် ပါရမီအားလုံးကို နှိဂုံးချုပ်တော်မူခဲ့ပေသည်။

ဒါန ပြုဖွယ်မလိုသူ ဒါန ပြုဖွယ် မလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တမျိုး ရှိသေး၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ် မျိုးကား ယခုဘဝ၌ပင် ခန္ဓာဝန် လက်စသိမ်း၍ အေးငြိမ်း အောင် တရား အားထုတ်နေသော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတည်း။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဒါနပြုနေလျှင် ထိုဒါနပြုနေသည့် အတောအတွင်း၌ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်မှု လစ်ဟင်း၏။ ထို့ကြောင့် ယနေ့ နက်ဖြန်ဆိုသလို တရားထူးရအောင် အားထုတ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ဒါနပြုဖွယ် မလိုပါ။ ငါတို့ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ဘုရား အထံ၌ မန္တလေးမှ ဒါန ဝါသနာ ပါသော ဆရာတော်ကြီးတပါး ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်နေစဉ် နံနက်စောစော၌ ဘုရားလှူရန် ပန်းကောက်နေသည်ကို ဆရာတော်မြင်၍ “ပန်းကို နောက်မှလှူပါ။ တရားကို အားထုတ်သည့်အခါ တရားကိုသာ ကြီးစားတော်မူပါ” ဟု တောင်းပန်ဖူး လေသည်။

မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော် ကိုယ်တိုင်ကား ခန္ဓာဝန် လက်စသိမ်း မသိမ်း မသိရသော်လည်း အား ထုတ် တော် မူ စဉ် မှာ အမှန်ပင် လက်စသိမ်းအောင် အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုမျှ အားထုတ်သော ဆရာတော်သည်ပင် ဂူအောင်း၍ ထွက်တော်မူပြီးနောက် ရရှိသမျှ လတ်လာဘတို့ကို ဝေဖန် ခဲ့ခြား၍ ဒါနပြုတော် မူပါသေးသည်။ ထို့ကြောင့် တရားထူးပေါက်အောင် အားထုတ်နေခိုက်၌ ဒါန ပြုဖွယ်မလို။ အခြားအခါနှင့် အခြားသူများမှာ နေ့ရှိသမျှ ဒါနပြုသင့်ကြပေသည်။

ပျော်စရာဒါန စွန့်ကြဲ ပေးကမ်း လှူဒါန်းနေရခြင်းသည် အလွန် ပျော်စရာ ကောင်းပေ၏။ တကယ်စေတနာနှင့် တကယ်တမ်း အလှူဒါန ဝါသနာ ပါနေသူသည် ဆင်းရဲသူတို့ကို မြင်လျှင် သနားသော ကရုဏာက အရင်းခံလျက် ရှိသောကြောင့် အားလုံးသတ္တဝါတို့ အပေါ်မှာ ချစ်ကြည်သော မေတ္တာနှင့် ချမ်းသာပြီးသူများကို နှစ်သက်သော မုဒိတာတို့ မကြာခဏဖြစ်ရကား ဒါနရှင်၏ မျက်နှာသည် စန်းလအသွင် အမြဲ ကြည်လင် အေးမြကာ ကျက်သရေ မဂ်လာဖြင့် လွန်စွာ ပျော်ရွှင်ပုံရပေသည်။

ထို ဒါနရှင်၏ အလှူကို ခံယူသူတို့ကလည်း ဒါနရှင်ကို ရည်စူး၍ အထူး မေတ္တာပို့သည့်ပြင် ဒါနရှင် ချမ်းသာလေ အလှူခံများ၌ မုဒိတာပွားလေ ဖြစ် ရကား ဒါန တခုတည်းကပင် လူ သတ္တဝါတို့၌ ဗြဟ္မစိုရိတရား ထွန်းကားအောင် ပြုနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဒါနအစစ်မှန်လျှင် ဒါနဖြစ်ရုံမက မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာတို့နှင့်လည်း အဆင်သင့် လိုက်လျော၍ ဘာဝနာ သဘောကိုလည်း ကျေးဇူးပြုနိုင်ပါသည်။

ဒါနရှင်မှ ဓနရှင် လူ ချမ်းသာ ဟူ၍ အ မှန်း တင် ကြ ရ သော ယ ခု ကာလ လူ့ လောက၌ စားသောက်နေထိုင်ရေးအတွက် မပူမပင်ရသူ နည်းပါးလှ၏။ ထို ကျပ်တည်း ကျဉ်းမြောင်းနေကြရှာသော ဒုက္ခိတ စာရင်းတွင် ပါဝင်သူများသည် ရှေးရှေးဘဝက ဒါနချို့ သူများသာ ဖြစ်၏။ လူ့ ချမ်းသာ စာရင်းဝင်သူတို့ကား ယခုဘဝ ဓနရှင် ဖြစ်လောက်အောင် ရှေးရှေးဘဝက ဒါနရှင်လည်း ဖြစ်ခဲ့ကြပေသည်။ ထိုဓနရှင်များသည် ဤဘဝတွင် ဓနရှင်ဖြစ်ရုံနှင့် ကျေနပ်ထိုက်ပါမည်လော။ ယခု တဘဝ မျက်စိမှိတ်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် လက်ရှိ ဓနများ လက်မဲ့ ဖြစ်ကြပြီးလျှင် အသစ်ဘဝတွင် အသစ်ဓနနှင့် စခန်း သွားကြရလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် သူတော်ကောင်း ဓနရှင်တို့သည် လက်ရှိ ဓနများကို (အမေ့ခံ များအတွက် သင့်အောင် ချန်ထား၍) ဆင်းရဲသူများကို ဖြန့်ဖြူး နိုင် မှ သာ “ရှေးဘဝက ဒါနရှင်၊ ယခုဘဝ ဓနရှင်။ ယခုဘဝ ဒါနရှင်၊ နောင်အဆက်ဆက် ဓနရှင် ” ဟု နိဗ္ဗာန်စံဝင်သည့်တိုင်အောင် အမြဲ ဓနရှင်များ ဖြစ်နိုင်ကြပေမည်။ ထို့ကြောင့် တဘဝမျှပင် ခေတ္တပိုင်ရသော ဓနကို “ငါပိုင် ” ဟု သဘောမထားပဲ “ဆင်းရဲသား အများဆိုင်သော ငါပိုင် ” ဟု သဘောထား၍ ဒုက္ခိတအများကို ဖြန့်ဖြူးနိုင်စေရမည်။

မြစ် စသည်နှင့် တူသော ဓနရှင် လောကနီတိ ကျမ်းများ၌လည်း သူတော်စင် ဓနရှင်သည် မြစ်၊ သစ်ပင်၊ မိုး များ နှင့် တူ၏-ဟု ဆိုထား၏။ မြစ်များ၌ ရေတွေ့ ရှိသော်လည်း ထိုရေကို မြစ်က မသောက်ပါ။ ရေလိုသူတို့ ချိုးကြ သောက်ကြဖို့ရာ ရေတွေ့ကို စုထားသည်။ သစ်ပင်များလည်း သစ်သီးကို မိမိတို့ မစားကြ၊ အလိုရှိသူတို့ သုံးစားကြဖို့သာ အသီးကို သီးပေး

ကြသည်။ မိုးများသည် ရေတွင်း ရေကန်တို့၌သာ ရွာသည်မဟုတ်၊ ရေမရှိသော ကုန်းပြင်မှာလည်း ရွာကြသည်။

ထို့အတူ ဓနရှင် သူတော်ကောင်းများလည်း မိမိတို့ချည်းသာ သုံးစွဲဖို့ရာ ပစ္စည်း ဥစ္စာများ ရှာဖွေ စုဆောင်းထားသည် မဟုတ်၊ ဆင်းရဲသားများအတွက် လည်း လက်ရှိ ပစ္စည်းများကို သိမ်းဆည်း၍ ထားကြလေသည်။ ဒါနပြုသော အခါလည်း ချမ်းသာ ကြွယ်ဝ၍ ရေရှိသော တွင်းနှင့် တူသူကိုသာ (ဘုန်းကံ ကြီးမားသော ဆရာတော်ကြီးများကိုသာ) ရွေးချယ်၍ မပြုပဲ ကုန်းပြင်နှင့် တူသော ဆင်းရဲသားများကိုလည်း ပြုကြရသည်ဟု ဆိုလို၏။

“မြစ်ကြီးငါးသွယ်၊ မြစ်ငယ်ငါးရာ၊ ဖြာဖြာစီးကြ၊ မြစ်ထိုမျှကား၊ ချမ်းမြ ရည်တွေ၊ စီးသည့်ရေကို၊ ရှိသည့်အလျောက်၊ မြစ် မသောက်ဘူး၊ ပေါက်ရောက်ပွားစည်၊ သစ်ပင်သည်ကား၊ သစ်သီးများကို၊ မစား ကြဘူး၊ သွန်မြူးရေရည်၊ မိုးတုံသည်လည်း၊ ရေတည်သင့်ရာ၊ တွင်း၌ သာလျှင်၊ ရွာသည်ဟုတ်ဘူး၊ ဂုဏ်ထူးမြင်ကျယ်၊ သူတော်ကြွယ်တို့၊ လက်ဝယ်ဥစ္စာ၊ ရတနာလည်း၊ လာလာအများ၊ သူတပါးတို့၊ စီးပွား ချမ်းသာ၊ အကျိုးငှါသည်၊ မှန်စွာမြဲတည့် မသွေတည်း” -နိတိပျို့။

ဤ ပြဆိုခဲ့သော အစဉ်ဖြင့် ဓနရှင်ဘဝ၌ ဒါနပြုခြင်းသည် မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဗြဟ္မစိုရိတရား အမြဲ တိုးပွားစေသဖြင့် နေ့စဉ်နှင့်အမျှ မျက်နှာ ကြည်လင်၍ ကုသိုလ်ရနေရုံမက နောက်နောက်ဘဝ၌ ဓနရှင်ဖြစ်ဖို့အကြောင်း ထပ်လောင်း၍ ကောင်းပြန်စေသည့်ပြင် သံသရာလမ်း ဖြောင့်တန်းစွာဖြင့် ခေမာ နိဗ္ဗာန် သို့ ရောက် စေနိုင် သော ဒါနကို အဘယ်မှာ မေ့လျော့ သင့် ပါ တော့ အံ့နည်း။

ထို့ကြောင့် ဘုရား တရားတော် အရ ၈-ပါးသီလ၊ ၁၀-ပါးသီလ၊ အာဇီ ဝဋ္ဌမက သီလများကို စောင့်သုံးလျက် သန့်ရှင်းသော အဝတ်ကို ဝတ်ဆင်ကာ ကောင်းစွာ ရေမိုးချိုးပြီးနောက် မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဗြဟ္မစိုရိ ၃-ပါးကို ပွားများ၍ “အဒ္ဓါ ဣမာယ ပဋိပတ္တိယာ ဇရာ မရဏမှာ ပရိမုစ္စံ သာမိ=ဤ ဒါန အကျင့်ဖြင့် အို နာ သေရေး ဆင်းရဲဘေးမှ ဧကန် လွတ်မြောက်ရတော့မည်” ဟု

တည်ကြည်သော စိတ်ထားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မှန်းပြီးလျှင် သူတော်စင် သူယုတ်မာ လာလာသမျှ အလှူခံ အပေါင်းအား နှစ်ထောင်း အားရ လှူဒါန်း ဝေငှ၍ နေရပါလျှင် မည်မျှလောက် ပျော်ရွှင်ဖွယ် ကောင်းမည်နည်း။ အဘယ်မှာလျှင် သံသရာ ရေယဉ်ကြော၌ ကြာရှည်စွာ မျောအောင် ဆွဲထားမည်နည်း။ နိဗ္ဗာန်သို့ အမြန်တက်အောင် ခပ်သွက်သွက် ပို့ဆောင်လိမ့်မည် မဟုတ်ပါလော။

ဒါန ပစ်ပယ်လျှင်
ဖြစ်ဖွယ် အပြစ်

ယခု ပြခဲ့သော စကားများဖြင့် ဒါန၏ အကျိုးကျေးဇူးများ ကုန်လောက်ပြီ ဟု မမှတ်သင့်။ ဒါန၏ ကျေးဇူးသက်သက် စာတအုပ် ရေးထုတ်စေကာမူ ကုန်လိမ့်မည် ဟူ၍ မဆိုနိုင်။ ထို့ကြောင့် ဒါနကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မပစ်ပယ်သင့်ကြ။ တချို့ လူတို့ဝါဒဖြင့် ဒါနကို ပစ်ပယ်လိုက်ပြီ ဆိုပါတော့။ ထိုကဲ့သို့ ပစ်ပယ်လိုက်လျှင် တယောက်နှင့် တယောက် ပေးကမ်း ချီးမြှောက်ခြင်း မရှိတော့ရကား အချင်းချင်း မေတ္တာ မရောက်ပဲ သွေ့ ခြောက်ခြောက်ဖြစ်ကြရတော့မည်။ ဆင်းရဲသူ ဆင်းရဲသားတွေကို မပေးမစွန့်လျှင် ထိုသူတွေကို ဘယ်လို စိတ်စေတနာတော့ထား၍ ရှုစားရမည်နည်း။ “ဒီအကောင်တွေ ငတ်လို့သေသေ” ဟု သဘောထားရတော့မည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ဒါနကို ပယ်လိုက်ရုံဖြင့် ထိုသူ၏ စိတ်ထားသည် ကြမ်း တမ်း သွား ချေ ပေါ့။ စိတ်ကြမ်းလျှင် ရုပ်လည်း ကြမ်းတော့မည်သာ။

ဆက်ဦးမည်—ငါတို့ ဘုရားရှင်သည် ထီးနန်းကို စွန့်ခွာတော်မူခဲ့သည်မှစ၍ ဒါနရှင်တို့ အကူအညီဖြင့်သာ ဘုရားဖြစ်တော်မူလာခဲ့ရပေသည်။ ဘုရားဖြစ်တော် မူပြီးနောက်၌လည်း အနာထပိဏ် ဝိသာခါ ဗိမ္ဗိသာရမင်း စသော ဒါနရှင်ကြီး များ၏ အကူအညီ ရရှိသာလျှင် သာသနာတော်ကြီးကို တည်ထောင်တော်မူနိုင် ပေသည်။ ထိုခေတ်မှစ၍ ဒါနကို ပယ်သူများ ထွန်းကားနေခဲ့ပါလျှင် ဘုရားရှင် လည်း မပွင့်နိုင်ရာ၊ သာသနာတော်မှာမူ သာ၍ပင် ဝေးခဲ့ရာ၏။ ငါတို့ ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်ကို ထားလိုက်ပါဦးတော့။ ကမ္ဘာ့ ကမ္ဘာ သံသရာဝယ် ဒါနဟု ခေါ်သော အကျင့်ကောင်း တမျိုးသာ မရှိပါမူ ဂင်္ဂါဝါဠု သဲစုမကသော ဘုရားရှင်များ ကေန ပွင့်တော်မူခွင့် ရကြတော့မည် မဟုတ်ပါ။ “ဖွဟဲ့ လဲ့စေ ဖယ်စေ” ယခုအချိန်မှစ၍ နောက်နောက်အခါ ကမ္ဘာ အသစ်အသစ်တို့၌ ဒါနကို ပစ်ပယ်လိုသူများ မဖြစ်ပေါ်ရစ်ပါစေသား။

ဒါနအစွမ်း၊ လက်ရုံးတန်းဖို့၊ ဆုံးခန်းရောက်ဖွယ်၊ ဤကျမ်းငယ်က၊ အဘယ် ထုတ်ချောက်၊ ရေးသားလောက်လိမ့်၊ နှိုင်းထောက်ကြံချယ်၊ ဥာဏ်မမယ်တို့၊ စိတ်ဝယ်ဝိုးဝါး၊ မထင်မှားနှင့်၊ ဘုရားဆူဆူ၊ ဒါနကုမ္ပဏီ၊ သုံးလူသင်းကျစ်၊ ကေန့်ဖြစ်၍၊ အစစ်တရား၊ ဟောဖော်ထားလျက်၊ အများဝေနေ၊ ကျွတ်လွတ် စေ၏။ ထွေထွေများမြောင်၊ ဒါနဆောင်သော်၊ ပြောင်တလက်လက်၊ အရောင်ထွက်သို့၊ ခေါင်ထက်ခေါင်နှင့်၊ ဖြစ်ကြခြင်းနှင့်၊ ယင်းသည့်ဒါန၊ မပါကြသည့်၊ ဒုက္ခသည်စု၊ တွေ့တိုင်းရှု၍၊ လူမှုအားကိုး၊ ဒါနမျိုးကို၊ ပျိုးလေ ဆန်းဆန်း၊ နေ့စဉ်လန်းအောင်၊ ကျွတ်တမ်းဝင်လိုဘိမူကား။

သီလ အကြောင်း

“ဒါနထက် သီလက မြတ်သည်” ဟု ပြောစမှတ်ပြုကြရာ၌ သာမန်လောက် စဉ်းစားလျှင် ထိုစကားကို ဝန်ခံဖို့ ခဲယဉ်း၏။ သို့သော် လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားသောအခါ ကောင်းစွာ လုံ့လောက်သော အကြောင်းကို တွေ့ရပေသည်။ လောက၌ ရှိရှိသမျှ အလုပ်တို့တွင် သူတပါးမဆင်းရဲအောင် စောင့်ရှောက်သော အလုပ်နှင့် သူတပါးချမ်းသာအောင်ကူညီသောအလုပ်သည် ကောင်းသောအလုပ် အကျိုးများသောအလုပ်တို့ပေတည်း။

ဒါနအလုပ်နှင့် သီလအလုပ် ၂-မျိုးတွင် ဒါနသည် သူတပါးချမ်းသာအောင် ပြုနိုင်သောအလုပ်ဖြစ်၍ သီလအလုပ်က သူတပါးမဆင်းရဲအောင် စောင့်ရှောက် သော အလုပ် ဖြစ်၏။ [သီလအလုပ် ဟူရာ၌ ၅-ပါးသီလ၊ အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ တို့ကို ဆိုလိုသည်။ ၈-ပါးသီလ၊ ၁၀-ပါးသီလတို့ အတွက်မှာ အကြောင်းတမျိုး ပြုဖွယ် ရှိ၏။]

ဒါနအလုပ် ချဲ့ဦးမည်—“ဘယ်သူ မပြု မိမိမှု” ဆိုသည့်အတိုင်း သတ္တဝါ တဦး တယောက် သည် သူ့ ကံ အား လျော် စွာ ဆင်း ရဲ နေ ပြီ ဆိုကြပါစို့။ ထို ဆင်းရဲနေသူကို ကူညီထောက်ပံ့ခြင်း စွန့်ကြဲပေးကမ်းခြင်းသည် ဒါနအလုပ်တည်း။ ထပ်၍ပြဦးမည်—ယခုခေတ် ရဟန်း သံဃာ စသော ပုဂ္ဂိုလ် များသည် တကယ် ဆင်းရဲနေသူများ မဟုတ်ကြ။ သို့သော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၌

ကိုယ်ပိုင်ဟု ဆိုဖို့ရာ ရိက္ခာမလုံလောက်ချေ။ သို့ဖြစ်၍ တနည်းအားဖြင့် ဆင်းရဲသူ များပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဆင်းရဲသူတင် ပါဝင်သော ထို ရဟန်းသံဃာတော် တို့အား လှူဒါန်းခြင်းသည်လည်း ကူညီခြင်းပင် ဖြစ်၏။

ဘုန်းကံကြီး၍ ချမ်းသာနေသော ဆရာတော်တို့အား လှူဒါန်းခြင်းမျိုး ရှိသေး၏။ ထိုသို့ လှူဒါန်းရာ၌လည်း ဆရာတော်ကြီးမှာ လိုနေသော (ဆရာ တော်နှင့် ထိုက်တန်အောင် မလုံလောက်သေးသော) အရာဝတ္ထုကို လှူဒါန်းခြင်း ဖြစ်လျှင် ဆင်းရဲသူကို ကူညီခြင်းမျိုးပင် ဖြစ်၏။ ဆရာတော်မှာ အရာရာ ပြည့်စုံပြီး ဖြစ်လျက် ဖြည့်စွက် လှူဒါန်းရာ၌ကား ဆရာတော်မှ တဆင့် မရှိနှုမ်းပါးသော တပည့်တပမ်းတို့အား ဖြန့်ကမ်း ဝေငှဖို့ရန် ဆရာတော်ကြီးအထံ အပ်နှံ လှူဒါန်း ခြင်းမျိုး ဖြစ်သောကြောင့် မရှိဆင်းရဲသူများအား ထောက်ပံ့ခြင်းနှင့် အလား တူပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဒါနအလုပ် ဟူသမျှသည် တယောက် ၂-ယောက်က စ၍ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသား ဆင်းရဲသူ သတ္တဝါများကို စောင့်ရှောက်ရသော အလုပ်ကောင်းတမျိုး ဖြစ်ရကား ဒါနအကျိုး နားလည်သူ မှန်လျှင် အလွန် ပြုချင်ဖွယ် ကောင်းပါပေသည်။

ပါဏာတိပါတာ သီလအလုပ်ကား သူတပါး မဆင်းရဲအောင် စောင့်ရှောက်
ဝိရတိ သော အလုပ်တည်း။ ချဲ့ဦးမည်—“ပါဏာတိပါတာ ဝေရ
မဏိ” စသော သိက္ခာပုဒ် သီလများကို မစောင့်ထိန်းပဲ
တွေ့ကရကို သတ်နေလျှင် အသတ်ခံရသော သတ္တဝါမှာ မည်မျှ ဆင်းရဲမည်ကို
စဉ်းစားကြည့်ပါလော။ ထို သိက္ခာပုဒ် သီလတခု မစောင့်ထိန်းပဲ သတ်ချင်တိုင်း
သတ်နေကြသည့်အတွက် မြစ်ထဲ၌ ငါးပေါင်းမည်မျှ၊ မြို့ရွာ တိုင်း၌ နွား ကျွဲ ဆိတ်
ဝက် ကြက် ငှက် စသော သတ္တဝါပေါင်းမည်မျှ အသတ်ခံရ၍ သတ်ခါနီး၌
မည်မျှ ဆင်းရဲရှာကြမည်ကိုလည်းကောင်း၊ လူအချင်းချင်း ရက်စက်စွာ သတ်မှုမှ
စ၍ စစ်အကြီးအကျယ် ခင်းလျက် သွေးချင်းချင်းနီအောင် သတ်နေကြသဖြင့်
ကမ္ဘာ အရပ်ရပ်ဝယ် စစ်ဖြစ်တော့မည် ကြားကတည်းက မည်မျှဆင်းရဲရှာကြ
သည်ကို လည်းကောင်း မျက် မြင် နား ကြား ဖြင့် စဉ်းစားကြည့်သောအခါ
ပါဏာတိပါတာသီလတပါးကို မစောင့်ထိန်းနိုင်ရုံမျှဖြင့် တယောက် ၂-ယောက်က
စ၍ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားများ တိုင်အောင် ဆင်းရဲဒုက္ခများပုံကို မြင်ကြရသည်
မဟုတ်ပါလော။

ပါဏာတိပါတမှ ရှောင်ကြဉ်၍ ပါဏာတိပါတ ဝိရတိ သီလကို စောင့်ထိန်းလျှင်ကား သတ်ပုတ် ရိုက်နှက် နှိပ်စက် ညှဉ်းပန်းခံရ၍ မျက်ရည် တလည်လည်နှင့် အားငယ်ကြရသော ဆင်းရဲ၊ မချိမဆံ့ ခံရသော ဆင်းရဲမှ ကယ် ဆယ် ရာ ရောက်သောကြောင့် ဤသီလကိုတယောက်စောင့်လျှင် တယောက်အတွက်၊ ၂-ယောက် ၃-ယောက်စောင့်လျှင် ၂-ယောက် ၃-ယောက်အတွက်၊ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသား အားလုံးစောင့်လျှင် ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားအတွက် ထို ဆင်းရဲမျိုး မရကြတော့ပဲ တွေ့ရာ မြင်ရာ သတ္တဝါတို့ အပေါ်၌ မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ တရားတွေ စိုစိုပြည်ပြည် ဖြစ်လျက် အလွန် ကျက်သရေ ရှိ၍ ပျော်ဖွယ် ကောင်းသော ကမ္ဘာကြီး ဖြစ်နေပေလိမ့်မည်။

နှိုင်းယှဉ်ချက် ဤပါဏာတိပါတ သီလ တပါးတည်းပင် ဒါနနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်မှ သီလက သာလွန် မြင့်မြတ်ကြောင်း ထင်ရှားနေပေပြီ။ ဤနေရာဝယ် သူတပါးက တစုံတရာပေး၍ စိတ်ချမ်းသာနေသူ တယောက်နှင့် အသတ်ခံရမည့်ဆဲဆဲမှ လွတ်လာ၍ စိတ်ချမ်းသာနေသူ တယောက်၏ ချမ်းသာပုံကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် တစုံတရာ ရ၍ စိတ်ချမ်းသာသူ၏ ချမ်းသာပုံထက် အသက်ဘေးမှ လွတ်လာသူ၏ ချမ်းသာပုံက ဆထက်ထမ်းပိုးမက အဆ ရာထောင် သာလွန်နေမည်ကို စဉ်းစားတတ်သူတိုင်း ဝန်ခံပါလိမ့်မည်။ အစာမရလျှင် သေရတော့မည့်သူကို အစာကျွေးသဖြင့် စိတ်ချမ်းသာမှုသော်မှလည်း အသတ်ခံရတော့မည့်ဘေးမှ လွတ်မြောက်ခွင့်ရခဲ့သူ၏ စိတ် ချမ်းသာမှုကို မိနိုင်းမည် မဟုတ်ပါ။

အဒိန္နာဒါန ဝိရတိ သူ့ဥစ္စာကို ခိုး၍ တိုက်၍ လုယက်၍ ယူမှုကြောင့် ဥစ္စာရှင်တို့မှာ ဆင်းရဲကြရရှာသည်။ တနိုင်ငံလုံးကို တိုက်ခိုက် လုယူမှုကြောင့် နိုင်ငံရှင် ဘုရင် မိဖုရား ဆွေတော် မျိုးတော်များနှင့် တကွ နိုင်ငံသူ နိုင်ငံသားတို့ မခံမရပ်နိုင်အောင် စိတ်ဆင်းရဲကြရ၏။ ရသင့်ရထိုက်သော နိုင်ငံ တွင်းရှိ အလုပ်များကို မလုပ်နိုင်ကြ၊ လုပ်ဖို့အခွင့်လည်း မရကြသဖြင့် ဥစ္စာမန ရှားပါး၍ ကိုယ်ဆင်းရဲရ၏။ ထို့ကြောင့် အဒိန္နာဒါနမှသည် ဥစ္စာရှင်များကို အဆက်ဆက် နာလန်မထူနိုင်အောင် ဖိစီး နှိပ်စက်သော အမှုကြီးပေတည်း။ ထိုအဒိန္နာဒါနမှ ရှောင်ကြဉ်၍ အဒိန္နာဒါနဝိရတိသီလကို စောင့်ထိန်းကြပါလျှင်

ထို ဆင်းရဲမျိုးကို ကမ္ဘာမှာ တွေ့မြင်ကြရတော့မည် မဟုတ်သဖြင့် အဒိန္နာဒါန ဝိရတိ သီလသည် ကမ္ဘာသု ကမ္ဘာသားများကို ဆင်းရဲဒုက္ခမှ မုချ လွတ်လပ်ခွင့် ရစေနိုင်သော ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာစေနိုင်သော သီလပေတည်း။

ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ ဝိရတိ ကာမဂုဏ် အတွေ့သည် ပုထုဇဉ်များ၌ ထူးခြားသော အာရုံတမျိုး ဖြစ်ရကား ထိုအတွေ့ပစ္စည်းကို အခြား ပစ္စည်းထက် ခင်မင်၏။ မိမိပိုင်ဆိုင်သော (မိမိ အလွန် မြတ်နိုးသော) ထို ကာမအတွေ့ကို အခြားသူအား (အရူး အနှမ်း မဟုတ်လျှင်) အပိုင်ပေးဖို့ မဆိုထားဘိ၊ ခေတ္တမျှ မပေးနိုင်ရုံမက တနည်းအားဖြင့် နှောင့်ယှက် လုယူမည့်သူကိုပင် ရန်သူကြီး အစစ်ဟု တထစ်ချ မှတ်ယူလေ့ ရှိကြသည်။ ထို့ကြောင့် သူပိုင် ကာမကို ခိုး၍ လု၍ ယူလျှင် ပိုင်ရှင်ဖြစ်သူမှာ အခြား ပစ္စည်းကို လုယူသွားသည်ထက် နက်နက်နဲနဲ ဆင်းရဲရ၏။ တကယ်လို့ ခုခံနိုင် လျှင် အသက်ချင်း လဲမည့်သူသာ များလေသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုမိစ္ဆာစာရမှ ရှောင်ကြဉ်မှု သီလလည်း သူတပါး၏ ဆင်းရဲရမည့် အရေးကို လေးလေးပင်ပင် ရှောင်ကြဉ်ရာရောက်သဖြင့် ကမ္ဘာသုကမ္ဘာသား လူအများချမ်းသာစေနိုင်သော သီလတမျိုး ဖြစ်ပေသည်။

မုသာဝါဒ ဝိရတိ လောကဝယ် အလိမ်ခံရသော ဆင်းရဲလည်း “ပျော့ပျော့နှင့် နံ” ဆိုသလို အတော်ကို အခံရခက်သော ဆင်းရဲတမျိုး တည်း။ ထို အလိမ်ခံရသည့်အတွက် အကျိုးပျက်စီးရပုံတို့မှာ မျက်မြင်အားဖြင့် ထင်ရှားရုံမက လိမ်သူက စွမ်းလှလျှင် နိုင်ငံတခုလုံးကိုပင် ရအောင် လိမ်နိုင်ကြ သဖြင့် မည်မျှလောက် နစ်နာကြသည်ကို စဉ်းစားကြလေတော့။ ယခုခေတ် ဘာသာ အမျိုးမျိုး၏ ဆရာအမျိုးမျိုး တရား တွေ ကြောင့် (ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားတော်အရ ဆိုလျှင်) မြော်မြင် မှန်းဆ၍ မကုန်နိုင်သော ဆင်းရဲကိုလည်း အမှားလမ်း လိုက်မိသူတိုင်း တွေ့ရတော့မည်။ ထို့ကြောင့် မုသာဝါဒမှ ရှောင်ကြဉ်မှု သီလလည်း တယောက် ၂-ယောက်မှ စ၍ ကမ္ဘာသု ကမ္ဘာသား တို့၏ ဒုက္ခကို မုချ စောင့်ရှောက်ရာ ရောက်ပေသည်။ [ဤနေရာဝယ် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင်ထဲမှ တချို့ တရားဟောဆရာတွေ ညာနေပုံ၊ ဉာဏ်မရှိသူ လူအများပင် ထို အညာ ဆရာကို အထင်ကြီးပုံကိုပါ စဉ်းစားကြပါလေ။]

သုရာပါနု ဝိရတိ သေရည် သေရက် သောက်သူသည် မိမိဘာသာ သောက်ရုံ သက်သက်ဖြစ်လျှင် မိမိမှာ နောင်ဘဝသံသရာ၌ မကောင်းကျိုး ခံစားရုံမှတစ်ပါး အခြားသူတို့၌ များစွာ မထိခိုက်သေးပေ။ သို့သော် ထိုကဲ့သို့ သောက်ရုံသက်သက်ဖြင့် အမြဲတင်းတိမ်မည် မဟုတ်။ မူးလာသောအခါ ရှေ့ သိက္ခာပုဒ်များကို ကျူးလွန်ဖို့ရန် အခြေခံ ဖြစ်လေပြီ။ လောက၌ အလွန် လည်ပတ်သူ လူတယောက်သည် သတ်မှု ခိုးမှု ကာမမှု စသည်တို့ကို တစုံတခုမျှ ကိုယ်တိုင် မပြု။ သို့သော် သူ၏ဘက်သား ရဲဘော်များကို ကျကျနန နည်းပေး လမ်းပြလေ့ ရှိ၏။ ထိုလူလည်ဖြစ်သူသည် (သူ့ ကိုယ်တိုင် မလုပ်သော်လည်း) ကိစ္စအားလုံး၌ နည်းပေး လမ်းပြ ခေါင်းဆောင်နေသူ ဖြစ်ရကား ကိုယ်တိုင် လုပ်သူထက်ပင် ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းသေး၏။ ကိုယ်တိုင် လုပ်သူထက်ပင် သူများကို ဆင်းရဲစေသေး၏။ ထို့အတူ သုရာပါနုလည်း တဖြည်းဖြည်း အနယ်ကျ၍ ယစ်ထုပ်ဘဝသို့ ရောက်သောအခါ ပါဏာတိပါတမှု စသည်ထက် ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းလှ၍ ပါဏာတိပါတမှု စသည်တို့ထက် သတ္တဝါ အများ၏ ဆင်းရဲဒုက္ခကို များစွာ ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သုရာပါနု ဝိရတိလည်း မိမိအိမ်သူအိမ်သားမှစ၍ ကမ္ဘာသူကမ္ဘာသားအထိ ဆင်းရဲမည့် အဖြစ်မှ စင်စစ် ကယ်တင်ရာ ရောက်လေသည်။

ဤနည်းအားဖြင့် အခြားသော အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ စသည်တို့၏ အကျိုးကို စဉ်းစားကြပါလေ။ ဤကဲ့သို့ အကျိုး အပြစ်ကို စိစစ်လိုက်သောအခါ တကမ္ဘာလုံး ငါးပါးသီလ လုံခြုံနေပါမှု တကမ္ဘာလုံး ချမ်းသာကြမည့်အကြောင်း ကောင်းကောင်းကြီး ထင်ရှားရကား ငါးပါးသီလ တမျိုးသည်ပင် ဒါနထက် သာလွန် မြင့်မြတ်ကြောင်း ထင်ရှားပြီ။ သို့ဖြစ်၍ မိမိကိုယ်တိုင်နှင့် စပ်ဆိုင်ရာ အားလုံးဝယ် ငါးပါးသီလ ပြည့်ဝ လုံခြုံသူချည်း ဖြစ်အောင် သတိဆောင်ကာ သတ္တဝါများအပေါ်၌ မေတ္တာ ကရုဏာ ထားနိုင်ကြပါစေတည်း။

ဥပုသ် သီလ မြဟွစရိယ၊ ဝိကာလဘောဇန စသော ဥပုသ်သီလများကား ပြခဲ့သောငါးပါးသီလ စသည်တို့ကဲ့သို့ သူတစ်ပါးမဆင်းရဲအောင် စောင့်ရှောက်ရသော သီလ မဟုတ်။ မိမိစိတ်ဓာတ်ကို မြင့်မြတ်အောင် စောင့်သုံး ရသော သီလ များ တည်း။ ချဲ့ဦးအံ့ - ယခုကာလ အများစောင့်သုံးသော အိမ်နီးချင်း ရိုသေရုံ ဥပုသ် မဟုတ်ပဲ ဇာကယ် စောင့်ရသော ဥပုသ်မျိုးကို

“ အရိယ ဥပုသ် ” ဟု ခေါ်၏။ [ထို ဥပုသ် အမျိုးမျိုးတို့နှင့် ဥပုသ် စောင့်ပုံ အစီအစဉ်ကို ရတနာ့ဂုဏ်ရည်၌ ကျယ်ဝန်းစွာ ပြထားခဲ့ပြီ။]

ထို အရိယ ဥပုသ်ကို စောင့်သူသည် သီလဆောက်တည်ပြီးနောက် ဘုရားဂုဏ်တော်ကိုဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် တရားဂုဏ်၊ သံဃာ့ဂုဏ်၊ မိမိသီလဂုဏ်၊ ဒါနဂုဏ် တမျိုးမျိုးကိုဖြစ်စေ အာရုံပြု၍ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာကို ပွားများနေထိုင်ရမည်။ ထိုသို့ ပွားများနေထိုင်သောအခါ မိမိ၏စိတ်ဝယ် လောဘ ဒေါသ မာန စသော အကုသိုလ်များ နည်းသည်ထက် နည်းပါး၍ စိတ်နေ စိတ်ထားလည်း ကြီးသည်ထက် ကြီးမားလာပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ဥပုသ်သီလတို့မှာ သီလမည်ရုံသာ မက ဘာဝနာနှင့် အဖော်အပေါင်း ဖြစ်သည့်ပြင် အရင်းခံဖြစ်သော ပါဏာတိ ပါတ စသည်မှလည်း ရှောင်ကြဉ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ရိုးရိုး ငါးပါးသီလ ထက်ပင် သာလွန် မြင့်မြတ်သော အကျင့်ဖြစ်ကြောင်းကို သိနိုင်ပါသည်။

ဘာဝနာ အကြောင်း

“ ဘာဝနာ ” ဟူရာ၌ မြန်မာလို “ တိုးပွားစေခြင်း၊ ထုံ့မွမ်းခြင်း ” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ မိမိ၏စိတ်ကို မြင့်မြတ်ဖြူစင်အောင် အားထုတ်ရသော စိတ်အလုပ် (မနောကံ) တမျိုးတည်း။ ထို့ကြောင့် တွေ့ရာ မြင်ရာ သတ္တဝါတို့အပေါ်၌ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ မင်္ဂလာကို အမှန် လိုလား၍ မေတ္တာထားခြင်းသည် မေတ္တာ ဘာဝနာ မည်၏။ “ မေတ္တာစိတ်ကို မိမိသန္တာန်၌ တိုးပွား၍ များလာစေခြင်း၊ မေတ္တာစိတ်တို့ မိမိသန္တာန်၌ ထုံ့မွမ်းခြင်း ” ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို မေတ္တာ ဘာဝနာကို အလေ့အလာပြုသည့် ထို မေတ္တာဓာတ်တွေ အလွန် များလေသည်။ တကိုယ်လုံးကို မေတ္တာဖြင့် ထုံ့မွမ်းထားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေလေသည်။

ထိုသို့ မေတ္တာဓာတ်ခံ ရှိနေသူသည် ဆင်းရဲသူကို မြင်ရပြန်လျှင် ထိုသူ့ကို ဆင်းရဲဒုက္ခမှ ကယ်တင်လိုသော ကရုဏာ ဘာဝနာလည်း အဆင်သင့် ဖြစ်လာတော့၏။ သတ္တဝါများ၏ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာတို့ကို လိုလားသော မေတ္တာဓာတ်ခံ ရှိနေသောကြောင့် ကြွယ်ဝ ချမ်းသာသူကို မြင်လျှင် ဝမ်းမြောက်သော မုဒိတာ ဘာဝနာလည်း အဆင်သင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပေသည်။ ဤ ပြခဲ့သော

ဘာဝနာ ၃-မျိုးကား စိတ်နေ စိတ်ထား မြင့်မြတ်သူ မှန်လျှင် တွေရာ ကြုံရာ သွားလာ နေထိုင်ယင်းမှာပင် ဖြစ်နိုင်ပေသည်။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိ စသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့တွင် ဘုရားဂုဏ်တော်များကို အာရုံ ပြုသော ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းရာ၌ ဘုရားရှင်၏ ရှေးအကြောင်း ကောင်းပုံ၊ အကျိုးကောင်းပုံ၊ သတ္တဝါတို့အား အကျိုးများပုံ ဤ ၃-ချက်ကို လေးလေးနက်နက် စဉ်းစား၍ အာရုံပြုရမည်။

အကြောင်းကောင်းပုံ အကြောင်း ဆိုသည်မှာ ဘုရားဖြစ်ဖို့ရန် အကြောင်း ဖြစ်သော ပါရမီများတည်း။ ထိုကောင်းမှုပါရမီတော် များကို ဖြည့်ကျင့်ခဲ့ရာဝယ် အများ သတ္တဝါတွေလို ပေါ့ပေါ့ဆဆ မဟုတ်။ အလွန်ထက်သန်တော်မူပေသည်။ ထိုသို့ထက်သန်စွာ ဖြည့်ကျင့်တော်မူရာ၌လည်း ဘဝသံသရာဝယ် ကိုယ်တောင့် ချမ်းသာရေးကို မျှော်တော့၍ ဖြည့်ကျင့်သည် မဟုတ်။ သတ္တဝါအများ၏ စီးပွားချမ်းသာ ရွက်ဆောင်နိုင်ဖို့ အရေးကိုသာ မျှော် တော့ ၍ ဖြည့်ကျင့်တော်မူသည်။ ဤ အချက် များ ထင် ရှား အောင် ဝေဿန္တရာမင်း ဘဝ၌ ဒါနပါရမီကို စဉ်းစားပါလော။

များစွာသော လူတို့ ဒါန ပြုကြရာ၌ မိမိကိုယ်ကို “အလှူရှင်” ဟု အများ သိစေလို၏။ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့က ပြန်၍ ကျေးဇူးတင်စေလို၏။ တတ်နိုင်လျှင် ပြန်၍ပင် ကျေးဇူးဆပ်စေလိုသေး၏။ ဤ ဒါနကြောင့် နောက်နောင်ဘဝတို့၌ စည်းစိမ် ချမ်းသာကို ခံစားလိုကြ၏။ အားလုံးပြီးစီးမှ နိဗ္ဗာန်ကို မလိုလဲ လိုလဲ ဆုတောင်းကြ၏။ အလောင်းတော် ဝေဿန္တရာမင်းကား ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်ပါ။ ဖွားမြင်ပြီး၍ မကြာခင် မယ်တော် အထံ လက်ကလေး ဖြန့်၍ လှူစရာကို တောင်းတော်မူ၏။ ဤအချိန်မှာ ဂုဏ်ပကာသန စသည်များကို မတုတ်တတ် သေးပါ။ ဝါသနာတော်အတိုင်းသာ သူတပါးအား ပေးကမ်းလိုသော ဆန္ဒက ပြင်းပြတော်မူခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ ပြင်းပြသော ဆန္ဒတော်ဖြင့် လက်ဝတ်လက်စားများကို ချွတ်ကာ ချွတ်ကာ မကြာမကြာ ပေးကမ်း၍ ထီးနန်း ရသော အခါ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ သိန်းပေါင်းများစွာ ကုန်အောင် အလှူတင်းကုပ် ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းပါသည်။ အလှူ မဏ္ဍပ်ဝယ် စားကြ သောက်ကြ ဝတ်ဆင်ကြ သူတွေကို ရှုစားတော်မူစဉ်

စား သောက် ဝတ်ဆင် ကြ ရသူ တို့ ပျော်ရွှင်ကြပုံကို မြင်ရ၍ ကိုယ်တိုင်လည်း အလွန် ရှင်ပျတော်မူ၏။ ဤနေရာ၌လည်း ကိုယ် တော် ၏ နောင် သံ သ ရာ ချမ်းသာရေးနှင့် ဂုဏ်ပကာသန အရေးတို့ကို မတွေးအားပါ။ ထို မရှိဆင်းရဲ စားရမဲ့ သောက်ရမဲ့ ဒုက္ခသည်တို့ကို ကယ်တင်နေရခြင်းကိုပင် “ ဓန ရှင် သူတော်ကောင်းတို့၏ မှန်မြတ်သော တာဝန် ” ဟု အယူရှိ၍ ထို ဒုက္ခသည်တို့ကို ကယ်ဆယ်လိုသော ဆန္ဒ၏ ပြင်းပြတော်မူခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။

တမြို့လုံး ပွက်ပွက်ဆူအောင် ပစ္စယဆင်ဖြူတော်ကို လှူသောအခါမှာလည်း ဂုဏ်ပကာသနနှင့် ဘဝစည်းစိမ်ကို တွေးတော်မမူပဲ “ ဤကောင်းမှုကြောင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရလိုပါ၏ ” ဟု ဆုတောင်းတော်မူသည်။ ဤနေရာဝယ် သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရခြင်းကို ကိုယ်တော်၏ အကျိုးဟု မှတ်ထင်ကြပေလိမ့်မည်။ ထို ထင်သလို မဟုတ်ပါ။ သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရခြင်းကြောင့် ကိုယ်တော် မှာ သာ၍ ပင်ပန်းစရာ ရှိပါသည်။ ထို အသိဉာဏ် ရသည့်အတွက် မနေမနား ဟောပြု ဆုံးမ တော်မူရခြင်း၊ ဒေသစာရီ ကြံချီတော်မူရခြင်းတို့ဖြင့် အားလပ်ခွင့်ရတော်မမူပုံကို မှန်းဆ၍ ကြည့်ကြပါကုန်။ ထို့ ကြောင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို တောင့်တတော်မူ ခြင်းသည် ကိုယ်တော် အတွက် မဟုတ်၊ အ များ ချမ်း သာ ဖို့ အ တွက် သာ ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆုံး၌ ချစ်လှစွာသော သားတော် သမီးတော် ၂-ပါးနှင့် မဒ္ဒိမိဖုရားကို လှူရက်ပုံမှာ “ ကိုယ်တုတ်ကိုယ်တာ မဟုတ်၊ သတ္တဝါတို့အကျိုးသာဖြစ်ကြောင်း ” ကောင်းကောင်းကြီး ထင် ရှား နေ ပါ သည်။ ချဲ့ဦးအံ့—လူ့ စည်းစိမ် ဖြစ်စေ၊ နတ်စည်းစိမ် ဖြစ်စေ လိမ္မာ လှပ မိမိအလိုကျ နေထိုင်ဖော်ရသော ဇနီးနှင့် အဖိုးတန် သားသမီးများသာ အချုပ်အခြာ ဖြစ်၏။ ထိုအရာများ မရှိလျှင် စကြာမင်းပင် ဖြစ်သော်လည်း မပျော်မေ့ နိုင်ပါ။ ဝေဿန္တရာမင်း ဘဝ၌ကား မဒ္ဒိ မိဖုရားနှင့် သားတော် သမီးတော် ၂-ပါးသည် တကမ္ဘာလုံး၏ မျက်နှာဖုံးဟု ဆိုရလောက်အောင် အထက်တန်း ရောက်ကြ၏။ ထို့ ကြောင့် လောက စည်းစိမ် ဝယ် အမြိန်ဆုံး သားတော် သမီးတော်နှင့် မိဖုရား ရတနာကို လှူရက်တော်မူ သည်မှာ မည်သည့်နည်းနှင့်မှ ဂုဏ် ပကာသန နှင့် ဘဝစည်းစိမ် အတွက် မဟုတ် နိုင်ပါ။ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကို ရ၍ ဒုက္ခိ တ သတ္တဝါတွေကို ချမ်းသာစေရန် အကျိုးငှါသာ ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့သော ဆန္ဒတော်ဖြင့် အလောင်းဘုရားသည် ကမ္ဘာပေါင်းများစွာဝယ် အသက်ကိုစွန့်၍ သီလစောင့်ခြင်း၊ အသက်ကိုစွန့်၍ သည်းခံခြင်း၊ မိမိအသက် စွန့်၍ သူတပါးအသက်ကိုကယ်ဆယ်ခြင်း၊ မဟောသဘာဝကဲ့သို့ သူ့အသက်ကို ကယ်ဆယ်ခြင်းအားဖြင့် ပါရမီဖြည့်တော်မူလာခဲ့သောကြောင့် ဘုရားရှင် ကို အကြောင်းရင်း ပါရမီတော်အားဖြင့် ကြည်ညိုသောအခါ လွန်စွာကောင်းသော အကြောင်းများကို တွေ့ရပေသည်။ ဤကား ဘုရားရှင်၏ အကြောင်းကောင်းပုံ ပေတည်း။

အကျိုးကောင်းပုံ ပြခဲ့သော ပါရမီကောင်းမှု အကြောင်းစုကြောင့် ဘုရား ဖြစ်မည့် ဘဝ၌ ရရှိသော အကျိုးများ၏ အထက်တန်းကျ ခြင်းကို “အကျိုးကောင်းခြင်း” ဟု ဆိုလိုပါသည်။ ထိုအကျိုးများကား ရုပ်အဆင်းတော်၏ သပ္ပာယ်ခြင်း၊ ဉာဏ်တော်ကြီးမားခြင်း၊ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးမားခြင်း များ တည်း။ ထိုအကျိုးများကို မိမိတို့ ကြားဘူးသည့်အတိုင်း ချဲ့ထွင်၍ အာရုံပြုကြပါ။

သတ္တဝါတို့ အကျိုးများပုံ ထို ပြခဲ့သော အကြောင်းကြောင့် တင့်တယ် ကြီးမား ခမ်းနား သော အကျိုးကို ရရှိတော်မူပြီးသောအခါ အေးအေးသက်သာ သီတင်းသုံးတော်မူပါပဲ သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားများပြား ဖို့ရာ တရားဟောတော်မူလျက် ၄၅-ဝါ အချိန်အခါကို ကုန်လွန်စေတော်မူ ပါသည်။ ထို့နောက် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခါနီးဆဲဆဲမှာပင် —

“ ဟန္တံ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ၊ အာမန္တယာမိ ဝေ။
ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ၊ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ ”

ဟု ဆုံးမ ဩဝါဒ ပေးတော်မူရှာပါသေးသည်။ ထိုသို့ မနားမနေ ဟောပြ တော်မူ ပေသောကြောင့် ကုဋေများစွာ သတ္တဝါတို့ သံသရာဝဋ် ဇာတ်သိမ်း၍ အေးငြိမ်းကြရပါသည်။

ဤသို့ အကြောင်းကောင်းပုံ၊ အကျိုးကောင်းပုံ၊ လုံ့လ ဝီရိယ ကြီးမား၍ သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးများပုံကို ယုံယုံ ကြည်ကြည် နှင့် အာရုံပြုသောအခါ “ဗုဒ္ဓေါ မေ သရဏံ၊ အညံ နတ္ထိ=ဘုရားရှင်သည် တပည့်တော်၏ ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်ပါပေသည်။ ဘုရားမှတစ်ပါး အခြား ကိုးကွယ်ရာ မရှိတော့ပါ”....ဟု ဘုရား

ကိုးကွယ်မှု၊ သရဏဂုံသည် အသိဉာဏ်နှင့်တကွ ထက်သန်သော သဒ္ဓါတရားပါ မိမိ သန္တာန်၌ တည်တော့၏။ ဤကား ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်း ပွားများပုံ အချုပ်တည်း။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် မေတ္တာကို ဖြစ်စေ၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ စသော တမျိုးမျိုးကိုဖြစ်စေ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေခြင်း၊ ထုံမှမ်းထားခြင်းကို “ဘာဝနာ” ဟု ခေါ်ရပေသည်။ ဤကား သွားယင်း လာယင်း ဘုရားရှိခိုးယင်း ဖြစ်နိုင်သော ဘာဝနာ တချို့တည်း။ အများ ပွားနေကျ ဘာဝနာကို ထိုထို ကျမ်းဂန်၌ ရှုကြပါတော့။

အပစာယန အကြောင်း

အရိုအသေ ပေးမှုကို “အပစာယန” ဟု ခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိထက် အသက်ကြီးသူ၊ သီလဂုဏ် သမာဓိဂုဏ် ပညာဂုဏ် သိက္ခာတမျိုးမျိုး ကြီးသူကို ဖြစ်စေ၊ အမိ အဖ၊ မိကြီး မိထွေး (ဒေါ်ကြီး ဒေါ်လေး၊ အရီးကြီး အရီးလေး) သကြီး ဘထွေး၊ ဦးကြီး ဦးလေး စသူကို ဖြစ်စေ ရိုသေခြင်းသည် “အပစာယန” ဖြစ်၏။ “ရိုသေ” ဟူသည်ကား ရိုသေထိုက်သူ လာလျှင် နေရာမှ ထပေးခြင်း၊ လမ်းဆုံနေပြန်လျှင် လမ်းဖယ်ပေးခြင်း၊ ထိုသူ၏ရှေ့၌ မားမားမတ်မတ် မသွားပဲ ရိုသေသော အမှုအရာဖြင့် ဦးခေါင်းကို ညွတ်၍ ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ကို ညွတ်ကိုင်း ကုန်းကွ၍ ဖြစ်စေ သွားခြင်း၊ ရဟန်း သံဃာ ရှေ့မှာ ဖြစ်လျှင် လက်အုပ်ချီခြင်း စသည်တည်း။ မိမိတို့ ထုံးစံအတိုင်း ဦးထုပ် ချွတ်ခြင်း၊ ဆလံ ပေးခြင်း စသည် များလည်း ရိုသေခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ အရိုအသေ ပေးရာ၌ စိတ်စေတနာ ရိုးရိုးဖြင့် ရိုသေမှသာ အပစာယန ကုသိုလ် ဖြစ်သည်။ စိတ်မပါပဲ ကိုယ် ထက် အရာ ကြီးသူကို ကြောက်၍ လည်းကောင်း၊ တစုံတရာ လာဘ်ကို မျှော်၍ လည်းကောင်း ရိုသေဟန်ဆောင်ခြင်းမှာ ကုသိုလ်မဟုတ်သည့်ပြင် လှည့်စားသော မာယာတမျိုးပင် ဖြစ်သေး၏။

စဉ်းစားဖွယ် ဦးခေါင်းညွတ်မှု၊ ကိုယ်ကို ကိုင်းညွတ်မှု၊ လက်အုပ်ချီမှုများကို အရိုအသေ ပေးခြင်း ဟု အများ ယူဆကြပြီ။ တချို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် ဦးခေါင်းပေါ်၌ လေးလံသော ဝန်ထုပ်ကို ရှက်ထားယင်း ရဟန်း သံဃာကို ဧွာမြင်သောအခါ ထိုဝန်ထုပ်ကို ပင်ပန်းစွာချ၍ ရှိခိုး ဦးချ

ကြ၏။ တချို့လည်း သစ်သစ်လွင်လွင်အဝတ်ကို ဝတ်ဆင်ပြီးလျှင် မြေကြီးပေါ်
 ထိုင်လျက် ရှိခိုး ဦးချကြ၏။ အချို့လည်း သဘော ရထား လူအများ ရှုပ်ထွေး
 သော အရပ်၌ ဖိနပ်ချွတ်၍ ရှိခိုး ဦးချကြ၏။ ထိုကဲ့သို့ ရှိသေမှုကို အပြစ်ရှိသည်ဟု
 မဆိုလိုပါ။ စိတ်စေတနာ အမှန်အတိုင်း ရှိသေခြင်း ဖြစ်လျှင် အမှန် အကျိုးရှိ
 ပါ၏။ သို့သော် ခေတ်ကာလအလိုက် ပြောရလျှင် ထိုကဲ့သို့ နေရာမျိုး၌
 ယောက်ျားဖြစ်စေ၊ မိန်းမဖြစ်စေ လက်အုပ်ချီ ဦးခေါင်းညွတ်ရုံ တခုခုဖြင့်
 လည်းကောင်း၊ “သွားပါဦးမည်၊ ဦးတင်ပါသေး” စသော စကားဖြင့် လည်း
 ကောင်း ရှိသေသော အမှုအရာကို ပြုလျှင် တော်သင့်ပေပြီဟု ထင်မိပါသည်။
 တရံတခါ လူအလွန်ရှုပ်သော ရထား သဘောဝယ် ဆရာတော်လုပ်သူကလည်း
 စိတ်မအား ကိုယ်မအား၊ လာရောက်သူတို့ကလည်း အရိုအသေ များများနှင့်
 လူမျိုးခြားတို့က အထက်အမြင့်မှာ ထိုင်နေစဉ် ရှိခိုးဦးချကြသည်ကို တွေ့ရ
 သည်မှာ အဆင်မပြေသလို ရှိပါသည်။

ဝေ ယျာ ဝ ဇ္ဇ အ ကြောင်း

သူတပါး၏ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ကိစ္စကို ကူညီ၍ ပြုလုပ်ခြင်းသည် “ဝေယျာ
 ဝစ္စ” မည်၏။ ထို့ကြောင့် သူတပါး အလှူဒါနပြုသောအခါ မိမိကလည်း
 စိတ်ပါ လက်ပါနှင့် အလှူရှင်၏ စိတ်ကြည်လင်အောင်၊ သက်သာအောင်၊
 အလှူမှာ တင်တင့်တယ်တယ် ဖြစ်အောင် သဘောထား၍ ကူညီရမည်။ မကျန်း
 မမာသူ၊ အိုမင်းသူ၊ ကျန်းမာသော်လည်း မနိုင်မနင်းဖြင့် ထမ်းပိုးနေရသူ၊
 ကျန်းမာ၍ နိုင်နင်းသော်လည်း မိဘ၊ မိမိထက်ကြီးသော ဆွေမျိုး မိတ်ဆွေ
 စသူ၏ (အကုသိုလ်နှင့် မသက်ဆိုင်သော) ကိစ္စ ကြီးငယ်ကို ကူညီ၍ ရှက်ဆောင်
 ခြင်းလည်း ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ် ပင်တည်း။

ဤ ဝေယျာဝစ္စ ကုသိုလ်သည် စိတ်ထားတတ်သူတို့မှာ တချို့ အလှူရှင်
 ထက်ပင် အကျိုးများပါသေး၏။ အရှင်ကုမာရကဿပ၏ တရားတော်ကြောင့်
 မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အဖြစ်မှ ကျွတ်လွတ်သော “ပါယာသိ” မည်သော ဘုရင်ခံသည်
 အမြဲမပြတ် လှူဒါန်းနေသော်လည်း ကိုယ်တိုင်မပြုပဲ “ဥတ္တရ” မည်သော လုလင်

တယောက်ကို မိမိ၏ကိုယ်စား လှူဖို့ရန် လွှဲအပ်ထားသည်။ ဥတ္တရလုလင်ကား သူများပစ္စည်းဖြင့် လှူဒါန်းရသော်လည်း အလွန် စိတ်ပါလက်ပါ ကောင်းမွန်စွာ စီစဉ်၍ လှူဒါန်းသည်။ ထိုအလှူရှင်နှင့် ဝေယျာဝစ္စပြုသောလုလင်တို့ စုတေသောအခါ အလှူရှင်မှာ အောက် စတုမဟာရာဇ်ဘုံ၌သာဖြစ်၍၊ ဥတ္တရလုလင်က ထို ဝေယျာဝစ္စကြောင့် အထက်တန်းကျသော တာဝတိံသာ၌ ဖြစ်ရသည်။

ပတ္တိဒါန အကြောင်း

မိမိရသော ကုသိုလ် အဖို့ကို သူတပါးတို့အား အမျှပေးဝေခြင်းကို “ပတ္တိဒါန” ဟု ခေါ်၏။ [ပတ္တိ = မိမိ၌ ရအပ်သော အဖို့ကို + ဒါန = သူတပါးအား ပေးဝေခြင်း။] ဒါနပြုရာ၌ ထို ဒါနအတွက် အလှူရှင်မှာ ရသင့် ရထိုက်သော ကုသိုလ်များကို ရလေပြီ။ ထို မိမိရရှိသော ကုသိုလ် အဖို့ကို မိမိရသလို ညီတူညီမျှ သူတပါးလည်း ရစေလိုသော ဆန္ဒသည် အဆွန် ဖြူစင် မြင့်မြတ်သော စိတ်ထားပေတည်း။ ထို ဆန္ဒမျိုးဖြင့် “အကျွန်ုပ် ပြုသော ကုသိုလ် အဖို့ကို ကြားကြားသမျှ သတ္တဝါအပေါင်းအား အမျှ ပေးဝေပါ၏။ အကျွန်ုပ်နှင့်အတူ ကုသိုလ် အဖို့ကို ရကြပါစေ” ဟု အမျှပေးဝေခြင်း (အညီအမျှ ရအောင် ဝေခြင်း) ကိုသာ “ပတ္တိဒါန” ကုသိုလ်ဟု မှတ်ပါ။

သတိပြုရန် ထိုကဲ့သို့ သူတပါးတို့အား မိမိကဲ့သို့ ကုသိုလ် ရစေလိုသော စိတ် မရှိသော “သူများယောင်လိယောင်၊ အမယ် တောင် မှန်း မြောက်မှန်း မသိ” ဟူသကဲ့သို့ သူများ အမျှဝေရိုးရှိ၍သာ မိမိနှုတ်က “အမျှ ယူတော်မူကြပါ” ဟု ဆိုသော်လည်း ပတ္တိဒါန ကုသိုလ်စစ်စစ် ဖြစ်ဖို့ရန် ခဲယဉ်းလေသည်။ ရှေးတုန်းက နာမည်ကြီးသော အလှူဒကာ တယောက်မှာ ကြွေး ယူ၍ အလှူ အကြီးအကျယ် ပေး၏။ သူထင်သလောက် ငွေကုမလာသောကြောင့် ညနေ ရေစက်ချယင်း (ဘုန်းကြီးက ရေစက်ချ ပေးနေစဉ်) မိမိ၏ စိတ်ကူးနှင့် ကြွေးစာရင်း ရှင်းနေ၏။ ထိုအခါ အကြွေးများစွာ ကျန်ရှိတော့မည့် အကြောင်းကို သိရ၍ ရေစက်ချလည်းဆုံး စိတ်ကလည်း မကြည်မသာ ရှိတုန်းမှာ အနီးအပါး လူကြီးများက “အမျှဝေလိုက်၊ အမျှဝေလိုက်” ဟု တိုက်တွန်းမှ

ဗြူးကနဲ သတိရသဖြင့် “အမျှဗျို” ဟု ဆိုရမည့်အစား “သောက်ကျိုးနဲပါဗျိုး” ဟု ဆိုမှားမိလေသတဲ့။

အမျှဝေသော်လည်း
အကျိုးမနည်း

မိမိရသော ကုသိုလ်အဖို့ကို သူတပါးအား အမျှဝေသော အခါ “မိမိမှာ ကုသိုလ်အရ နည်းမသွားပေဘူးလား” ဟု စဉ်းစားဖွယ် ရှိ၏။ ကုသိုလ်ဆိုသည်မှာ စိတ်စေတနာသာ

လိုရင်း ဖြစ်၏။ မိမိ ပထမ ပြုသော ဒါနကုသိုလ်အတွက် စိတ် စေတနာကောင်း ဖြစ်ပြီးလေပြီ။ မိမိမှာ ဒါနကုသိုလ်ဖြစ်သလို သူတပါးအားလည်း ဖြစ်စေလိုသော အခါ “ရွှေပေပြီမြတ်” သကဲ့သို့ မူလ ဒါနကုသိုလ် အပေါ်တွင် ပတ္တိဒါန ကုသိုလ် ထပ်၍တင်ရာ ရောက်၏။ ထို့ကြောင့် အမျှဝေသည့်အတွက် ကုသိုလ်အရ နည်း မသွား သည့် အပြင် ပို၍ပင် ကုသိုလ်ရပါသေးသည်။ မီးခြစ်အကုန်ခံ၍ ပထမ ဆီမီးထွန်းပြီးနောက် ထိုဆီမီးမှ အဆင့်ဆင့် မီးကူးပေးရာ၌ မူလ မီးမှာ အရောင် မမှိန်သည့်အပြင် နောက်မီးတွေ၏ အကူအညီကြောင့် သာ၍ အားရှိ သကဲ့သို့တည်း။ [သီလ ကုသိုလ်၊ ဘာဝနာ ကုသိုလ် စသည်များလည်း အမျှ ဝေလျှင် ပတ္တိဒါနကုသိုလ် ဖြစ်ကြသည်သာ။]

ပတ္တာနုမောဒန အကြောင်း

ကုသိုလ်ရှင်တို့က အမျှဝေသောအခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သာဓု ခေါ်မှုကို “ပတ္တာနုမောဒန” ကုသိုလ်ဟု ခေါ်၏။ [ပတ္တ=အမျှဝေသဖြင့် မိမိသို့ ရောက် လာသော ကုသိုလ်ကို+အနုမောဒနာ=ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ သာဓု ခေါ်ခြင်း။] သူတပါးတို့ ကုသိုလ်ပြုနိုင်ကြသည်ကို မိမိက ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဖြစ်၍ နေခြင်းသည် အတော် မြင့်မြတ်သော (မုဒိတာ သဘောရှိသော) စိတ်ထား ပေတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤဝမ်းမြောက်မှုကို ကုသိုလ်တမျိုး ဟု သတ်မှတ်ရ ပေသည်။ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ မဟုတ်ပဲ ခေါ်ရိုးခေါ်စဉ် (တွေးချင်ရာ တွေး၍) သာဓုခေါ်ရာ၌ “ပတ္တာနုမောဒန” ကုသိုလ်အစစ်ဖြစ်ဖို့ ခဲယဉ်းလှ ပေသည်။ အချို့ကား သူတပါးတို့လှူဒါန်းနိုင်သည်ကို ဝမ်းမြောက်မှုမရှိသည့်ပြင် ဣဿာ ပင် ဖြစ်တတ်သေးသည်။

ပတ္တာနုမောဒန
ကုသိုလ်၏
ဒိဋ္ဌဓမ္မအကျိုး

သေလွန်လေသော မိဘ ဆွေမျိုးကို ရည်စူး၍ ကျန်ရစ်သော ဆွေမျိုးက ဆွမ်းကျွေးတရားနာပြီးနောက် အမျှဝေသည်ကို သေ သူ ဆွေ မျိုး က သာဓု ခေါ်ကာ ဝမ်း မြောက် ရာ ဌ၌ သေလွန်သူဆွေမျိုးမှာ လက်ငင်း အကျိုးရ၏။ ဆွမ်းကျွေး၍ အမျှဝေသည်ကို သာဓုခေါ်လျှင် ငတ်မှတ်နေသူမှာ အစာကောင်းရ၏။ အဝတ်လှ၍ အမျှဝေလျှင် အဝတ်မရှိသူမှာ အပတ်ကောင်းများ ရရှိ၏...ဟု ကျမ်းစာတို့၌ တွေ့ရသည်။ ထိုကဲ့သို့ သေသူကိုရည်မှန်း၍ ကျန်ရစ်သူ ဆွေမျိုးက လှူဒါန်းရာ၌ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်က သီလရှိသူ ဖြစ်ဖို့လည်း အရေးကြီးလှပေသည်။ ရှေးတုန်းက ဒုဿီလ ရဟန်း (သီလမရှိသော ရဟန်း) တပါးအား လှူဒါန်း၍ အမျှဝေရာ၊ ဥ-ကြိမ်တိုင်အောင်ပင် လှူဒါန်း အမျှဝေ ပါသော်လည်း အဖို့ မရ သဖြင့် “ငါ့အဖို့ ဥစ္စာကို ဒုဿီလကြီးက လုယူနေပါတယ်” ဟု ပြိတ္တာဆွေမျိုးက ဟစ်အော်ရှာသည်။ ထို့နောက် သီလ ရှိသော ရဟန်း တပါးကို ပင့်ဖိတ် လှူဒါန်း၍ အမျှဝေမှ ကုသိုလ်အဖို့ကို ရသည်။ [ဥပရိပဏ္ဏာသ-ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂ သုတ်၊ အဋ္ဌကထာ။]

ဤ စကားအရ သေလွန်သူကို ရည်စူး၍ အမျှဝေရာ၌ ရှေးဦးစွာ မိမိစိတ်၌ စိုးရိမ် ပူဆွေး ငိုကြွေးမှု အကုသိုလ်များကို ကင်းစေလျက် ကုသိုလ် စင်စင် ကြယ်ကြယ်ဖြင့် ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ဖိနပ်၊ ထီး၊ ကျောင်း ဒါနမျိုးကို ပြုကြရပေ လိမ့်မည်။ [ကျောင်းသည် သွားလေသူမှာ နေစရာအတွက် ဖြစ်၏။] ထို ဒါန ကိုလည်း သီလ အစင်ကြယ်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်၍ (သို့မဟုတ် သံသိကဒါန ဖြစ်စေ၍) ပြုရမည်။ ထိုကုသိုလ်ပြုခါနီး၌ သွားလေသူကို ခေါ်ယူ ဖိတ်ထားလျှင် သာ၍ ကောင်း၏။ (လာနိုင်လျှင် လာလိမ့်မည်။) ထို့နောက် သွားလေသူ၏ နာမည်ကို ခေါ်၍ ကြားလောက်အောင် အသံကျယ်စွာဖြင့် အမျှဝေ ရမည်။

ယခုကာလ ဖြစ်ပုံ ယခုကာလ၌ကား ပုဂ္ဂိုလ် ကောင်း ဆိုး ကိုလည်း မရွေးချယ်အား၊ မိမိ၏ စိတ်ကို စင်ကြယ်အောင် (ကုသိုလ်ဖြစ်အောင်လည်း) သတိမထားနိုင်တော့ပဲ သူတပါး အကဲ့ရဲ့လွတ်ရုံ ချီးမွမ်းခံရရုံ သဘောထား၍ ငိုငိုရီရီနှင့် သူသာန်မှာ လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို (တချို့မှာ ငွေတွေကို) လှူဒါန်းလျက် အမျှဝေကြ၏။ ထို ဒါနများအတွက် သွားလေသူ အကျိုးရနိုင်မည်-မရနိုင်မည်ကိုကား မစဉ်းစားတော့ချေ။ ထိုကဲ့သို့ သောက ပရိဒေဝဖြင့်

သုသာန်မှာလှူဒါန်းမည့်အစား သောကပရိဒေဝကင်း၍ စိတ်ကြည်လက်ကြည်နှင့် မိမိတို့အိမ်မှာ ကျကျနန ကုသိုလ်ပြုခြင်း၊ အမျှဝေခြင်းသာ စည်းကမ်းကျဖွယ် ရှိ၏။ သောကကင်း၍ စိတ်ရှင်းရှင်း လှူနိုင်ပါမူ သုသာန်မှာ လှူလည်း အကျိုး မယုတ်ပါ။ [ဤကိစ္စနှင့်စပ်၍ သတိပေးဖွယ်များကို “အနာဂတ် သာသနာ” ကျမ်းစာတွင် သတိပေးထားသည်။]

အမျှ ရနိုင်သူ ဤသို့ အမျှဝေရာဝယ် သေလွန်သူက အိမ်၏ အနီး အပါး စသည်၌ ပြိတ္တာ ဖြစ်နေမှသာ သာဓု ခေါ်နိုင်၍ အမျှ ရသည်။ လူနတ် တိရစ္ဆာန် တောကြီး တောင်ကြီးတို့၌ ပြိတ္တာဖြစ်နေလျှင်ကား အမျှဝေ သော်လည်း သာဓုမခေါ်နိုင်၊ အမျှမရ။ သို့သော် ရှေးရှေးက ဆွေမျိုးဟောင်း ပြိတ္တာများရှိနေလျှင် သူတို့မှာ အမျှရနိုင်ကြသေးသဖြင့် တစုံတယောက် သေဆုံး ရာ၌ ကုသိုလ်ပြုခြင်း အမျှဝေခြင်း ထုံးစံမှာ ကောင်းသောထုံးစံပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဓမ္မဿဝန အကြောင်း

တရားနာခြင်းကို “ဓမ္မဿဝန” ဟု ခေါ်၏။ တရားနာရာ၌... ၁-မကြားဖူး သေးသော အကြောင်းအရာများကို ကြားရခြင်း၊ ၂-ကြားဖူးသော အကြောင်း အရာများကို ထပ်၍ ရှင်းလင်းစွာ နားလည်ရခြင်း၊ ၃-ယုံမှား သံသယ ဖြစ်နေ သော အချက်များ၌ ယုံမှား ကင်းရခြင်း၊ ၄-အယူမှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ရခြင်း၊ ၅-သဒ္ဓါ ပညာ တိုးပွား၍ စိတ်ကြည်လင်ခြင်း ဟူသော အကျိုး ၅-ပါးကို ရနိုင်သည်။

[ဆောင်] သူတော်တရား၊ နှစ်ယူငြားက၊ မကြားစဖူး၊ ကြားရဖူး၏၊ ကြားဖူးပြီးပြန်၊ ထပ်မံ၍ရှင်း၊ လွတ်ကင်းယုံမှား၊ ပြောင့်သားအယူ၊ စိတ်ကြည်ဖြူသည်၊ ငါးဆူရမြဲ အကျိုးတည်း။

တရားနာ အတု ဤ အကျိုးများကို ရဖို့ရန် ရည်သန်၍ တရားနာရာ၌သာ ဓမ္မဿဝန ကုသိုလ်အစစ် ဖြစ်နိုင်၏။ ဓမ္မကထိကကို ခင်မင်၍ ဖြစ်စေ၊ ရယ်စရာ မောစရာ အသောပါသဖြင့် ပျော်ရွှင်၍ ဖြစ်စေ၊ “တရားမှ နာဘော်မရဘူး၊ အပျင်းထူလိုက်တာ” ဟု ကဲ့ရဲ့မည်စိုး၍ ဖြစ်စေ၊ သူများ အထင် ကြီးအောင် ဖြစ်စေ၊ ဓမ္မကထိက၏ အရည်အချင်းကို အကဲခတ်ကာ ကဲ့ရဲ့တန်လျှင် ကဲ့ရဲ့လို၍ဖြစ်စေ နာကြရာ၌ကား ပေါက်ဖော်ကြီး စကားလို “ဝမ်းမှာ” စိုးရသည်။

ရှေး တုန်း က ပေါက်ဖော်တယောက် လှေ စီး သွား ရာ လှေ သ မား က “ ပေါက် ဖော်...လှေ က ယို လှို သ တိ ထား ထိုင် ပါ ” ဟု သတိပေး၏။ ပေါက်ဖော်က “ လှေထဲ၌ရှိသော ရေ ယိုတာ ဘာအရေးစိုက်စရာ ရှိသလဲ ” ဟု ယူဆ၍ အားရပါးရ ထိုင်၏။ အတော်ကြာလျှင် တင်ပါးက အေးစက်စက် ရှိ၍ ငုံ့ကြည့်သောအခါ ရေတွေကို မြင်သဖြင့် “ ဟင်...မယိုတဲ့အပြင် ဝမ်တောင် ဝမ်သေးကိုး ” ဟု ပြောသတဲ့။ ထို့ အတူ မကောင်းစိတ် ယိုထွက်ဖို့ တရားနာရာ၌ မယိုပဲ ဝမ်မှာ စိုးရသည်။

စာဖတ်ခြင်း အကျိုး ယခုခေတ်၌ကား အလိမ္မာကို ကောင်းစွာ ပေးနိုင်သော ကျမ်းစာတွေ ပေါများလှ၏။ ထိုကဲ့သို့သော ကျမ်းစာ များကို ကြည့်ရှု ကျက်မှတ် ရွတ်ဖတ်၍နေလျှင်လည်း တရားနာခြင်း၏ အကျိုးကို ရနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် အချို့သော ခေတ်ဆန်ဆန် တရားကို နာမည့်အစား ကျမ်းစာကိုကြည့်ရှုနေခြင်း၊ နှုတ်ရှင်းသူကို ဖတ်ဖို့ရန်တောင်းပန်၍ ကြားနာခြင်း တို့က သာ၍ အကျိုးများဖွယ် ရှိပါသေးသည်။

[မည်သည့်ကျမ်းစာသည် မိမိတို့နှင့် သင့်လျော်သည်ဟု မရွေးချယ်တတ်လျှင် ဇိနတ္ထပကာသနီ၊ ဗုဒ္ဓဝင်၊ သံဝေဂဝတ္ထုဒီပနီ၊ ငါးရာငါးဆယ် ဇာတ်တော်ကြီး များနှင့် ရှေး ဆရာတော်ကြီးများ စီစဉ်တော်မူအပ်သော ကျမ်းစာတို့သည် အမှန် အကျိုးများသော ကျမ်းစာများ ဖြစ်ပါသည်။]

ဓမ္မဒေသနာ အကြောင်း

တရားဟောမှုကို “ဓမ္မဒေသနာ” ကုသိုလ် ဟု ခေါ်၏။ ရိုးသား ဖြူစင်စွာ မြင့်မြတ်သော စိတ်ထားဖြင့် ဟောပြော ပြသ ဆုံးမ ပါလျှင် “ သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ=အလှူ ဟူသမျှကို ဓမ္မအလှူက နိုင်၏။ ဓမ္မအလှူက အကျိုးပေး သာ၏ ” ဟု ဟောပြောတော်မူသည့်အတိုင်း အလှူ အကျိုးကြီးပေ၏။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မဒေသနာ ကုသိုလ်အစစ် ဖြစ်စေလိုလျှင် ထို တရားဟောမှုကြောင့် ရမည့် ပစ္စည်း လာဘ် နှင့် ကျော်စောခြင်း ဂုဏ် ပကာသန ကို မ မျှော် သင့် ချေ။ မျှော်လင့်လျှင် ထိုလာဘ်လာဘနှင့် ဂုဏ် ပကာသနကို လိုချင်သော လောဘက ဓမ္မဒေသနာ ကုသိုလ်ကြီး၏ အကျိုးပေးကို သေးသိမ် ညှံဖျင်းအောင် နှောင့်ယှက်

လိမ့်မည် ဖြစ်၍ ကောသလမင်း အိပ် မက် မှာ လာ သည့် အ တိုင်း တသိန်းတန် စန္ဒကူးကို ရက်တက်ရည်ပုပ်နှင့် လဲလှယ်စားသောက်သူကဲ့သို့ ဖြစ်လိမ့်မည်။

[ဆောင်] တသိန်းတန် စန္ဒကူး၊ နေ့ကျူးပုပ် ရက်တက်ရေ။
အဖိုး မတန်ပဲနှင့်၊ လဲထပ်ကြပေ။
မြတ်ဗုဒ္ဓေ၊ စိန္တေမိန်ကြား။ ဖိုးထိုက်စွာ ဓမ္မာမြတ်ကို၊
ပစ္စယာ လေးဖြာလာဘ်နှင့်၊ လဲထပ်လို့စား။

ဓမ္မကထိက ဂုဏ်ရည် ထို့ပြင်၊ တရား ဟော ပြော နိုင် သော အရည်အချင်း ရှိသူသည် သာမန် ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်။ အသံသာသာ နှုတ် လျှာ ရှင်းရှင်းနှင့် မိမိ၏ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်ကို ကြားနာသူများ နားလည် အောင် ပြောနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ “မ-တထောင် တကောင်ဖွား” ဖြစ်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ နွားခြံတွင်း၌ နွားမတထောင် သွင်းလှောင်၍ ထားသော်လည်း ထောင်ထောင်မားမား ဘို့ထွားထွားနှင့် နွားလား ဥသဘ ဖြစ်အောင် ဖွားမြင် နိုင်သော နွားမမှာ တကောင်တလေပင် အနိုင်နိုင်သာ ရှိသကဲ့သို့ ဓမ္မကထိက တပါး ဖွားမြင်နိုင်သော မိခင်လည်း အလွန်ရှားပေသည်။

အသံလုပ်ခြင်း အပြစ် ထို့ကြောင့် ဓမ္မကထိက ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း မိမိ၏ မြင့်မြတ်သော ရှေးကံကို တွေးကြံ စဉ်းစားကြပြီးလျှင် ဘုရားရှင်၏ တရားတော်များကို မိမိနှုတ်ဖျားမှ ထွက်စေရာ၌ အသံသာအောင် တမင်လာပြုခြင်း၊ သံဖို့ သံမ သံတို့ သံရှည် ဆွဲငင်ခြင်းများကို လုံးဝ ရှောင်ရှား လျက် ယောက်ျားပီပီ တည်ကြည်သော အသံဖြင့် ဟောပြော ဆုံးမသင့် ပါသည်။ အသံကို ဆွဲကာ ငင်ကာ တမင် သာယာအောင် လုပ်၍ ဟောရာ၌ အပြစ် ၅-ပါးကို ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသည်မှာ—

“ရဟန်းတို့...သီချင်းသံ ပေါက်လာအောင် ရှည်စွာ ဆွဲ၍ တရား ဟောရာ၌ အပြစ် ၅-ပါး ရှိသည်။ ၁-မိမိအသံကို မိမိပြန်၍ သာယာ သော တဏှာ ဖြစ်၏။ ၂-ကြားနာသူတို့မှာလည်း ထိုကဲ့သို့ တဏှာဖြစ်၏။ ၃-လူကြီး လူကောင်းတို့က “ငါတို့ သီချင်းဆိုသလို ဘုရားသားတော် အခေါ်ခံနေသော ဘုန်းကြီးများလဲ သီချင်းဆိုကြတာပဲ” ဟု စွပ်စွဲ ကဲ့ရဲ့တတ်၏။ [ယခုအခါ လူကြီးသာမက၊ လူငယ်များကပင် ကဲ့ရဲ့ကြ လေပြီ။] ၄-တရားဟောယင်း အသံလုပ်လိုသော ဇောကြောင့် မိမိ

သမာဓိလည်း ပျက်၏။ ၅-နောင်လာ နောက်သား မလိမ်တမာ ကိုယ်တော်ကလေးများကလည်း “အသံ လုပ်၍ ဟောရသည်” ဟု အတု လိုက်တတ်ကြသည်။

[ဆောင်] အသံလုပ်ကာ၊ ဒေသနာဝယ်၊ သေချာအမှန်၊ ကိုယ့်အသံကို၊ ကိုယ်ပြန်၍ထိ၊ တဏှာငြိလျက်၊ နာသည့်လူပေါင်း၊ တဏှာပြောင်း သား၊ သူကောင်းဉာဏ်မြင်၊ လွန်ပြစ်တင်၏၊ ထို့ပြင် တရို့၊ သမာဓိ လည်း၊ ကင်းဘိပေါက်ကြား၊ နောက်နောက်သားတို့၊ လိုက်စား အတု၊ ဤ ၅-ခုသည်၊ မှတ်ရှုရမ့် အပြစ်တည်း။

ထို ဟောတော်မူအပ်သော အပြစ်များ ယခုအခါ လုံလောက်စွာ ပေါ် ပေါက်လျက် ရှိလေပြီ။ နောင်လာ နောက်သားတို့ တကယ်ပင် အတုယူကာ တရားဆန်း ဟောနည်းကို သင်ယူကြလေပြီ။ ထိုသူတို့၏ တရားပဲ့၌ ဉာဏ်အမြော် အမြင် ရှိကြသော လူကြီးလူကောင်းများ နည်းပါးရုံမက၊ မလွဲသာ၍ နာနေ ရသော လူကြီး လူကောင်းတို့လည်း သူတို့ တရား ၌ စိတ်မဝင်စားကြကုန်။ ခေတ်ပညာတတ်သူတို့ကမူ (တရားတော် အမှန် နာယူ လို သော်လည်း) ထို တရားမျိုး နာရမည်ကိုကား ရှက်ဖွယ်ဟု ထင်မှတ်နေကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ အသံလုပ် တရားဟောရာ၌ “ကိုယ့်လိပ်ပြာ ကိုယ်ရှက်” ဆိုသလို ရှက်ဖွယ် ကောင်းလှပေသည်။

စကားပြောလည်း တရားဟောပင် ပရိသတ်အလယ် ထိုင်၍ မြိုင်မြိုင်ကြီး ဟောခြင်းကိုသာ “ဓမ္မဒေသနာ” ဟု မမှတ်ရ။ မိမိအထံ ရောက်လာ ကြသော ဒကာ ဒကာမ တယောက် ၂-ယောက်ကိုပင် ပစ္စည်းလာဘ်ကို မမြော်မြင်ပဲ ဖြူစင်သောစိတ်ဖြင့် ဟောပြော ဆုံးမ သြဝါဒ ပေးမှုများလည်း “ဓမ္မဒေသနာ” ပင် ဖြစ်၏။ လူကြီး သူမက လူငယ်များကို သွန်သင် ဆုံးမ နည်းလမ်းပြခြင်း၊ အပြစ်မရှိသော လက်မှု စက်မှု အတတ်ကို သင်ပေးခြင်း၊ စာပေပို့ချခြင်း၊ တရားစာဖတ်ပြခြင်းများလည်း ဓမ္မဒေသနာပင် ဖြစ်ကြပေသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအခါ တရားဟောနည်းသာမက၊ ခေတ် အားလျော်စွာ ဣန္ဒြေရရနှင့် အနှစ်အသား ပါသော စကားပြောနည်း စာရေး စာဖတ်နည်းများပါ လေ့လာသင့်ကြပေသည်။

ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ အကြောင်း

အယူ ဖြောင့် မှန် ခြင်း ကို “ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ” ဟု ခေါ်၏။ [ဒိဋ္ဌိ=အယူ+ ဥဇုကမ္မ=ဖြောင့်မှန်မှု။] အယူ ဟု သည် အသိဉာဏ်တည်း။ ထို အသိဉာဏ်က လမ်းမှန်ကျနေလျှင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ (မှန်ကန်သောအယူ) ဖြစ်၏။ ထို အသိဉာဏ်က မှားယွင်းနေလျှင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ (မှားသောအယူ) ဖြစ်၏။ အောက်ပါအချက်များ၌ မိမိအသိဉာဏ် ဘယ်လိုဖြစ်သလဲဟု စဉ်းစားပါ။

- ၁။ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ။
- ၂။ ထိုကံများ၏ ကောင်းကျိုး၊ မကောင်းကျိုး။
- ၃။ ထိုကံများကြောင့် ရောက်ရသည့် ဤဘဝ၊ နောက်ဘဝ။
- ၄။ နတ်များ၊ ဗြဟ္မာများ။
- ၅။ ကောင်းမွန်စွာ ကျင့်ကြံ၍ စျာန်အဘိညာဉ်ရသူ၊ သို့မဟုတ် ရဟန္တာ ဖြစ်သူများ။

အထက်ပါ အချက် ၅-ချက်ကို လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားသောအခါ “ ရှိနိုင်သည်၊ ရှိထိုက်သည်၊ ရှိရမည် ” ဟု အသိဉာဏ်ဖြစ်လျှင် သမ္မာဒိဋ္ဌိတည်း။ ဤ သမ္မာဒိဋ္ဌိကိုပင် “ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ ” ဟု လည်းကောင်း၊ “ ကမ္မသကတာဉာဏ် ” ဟု လည်းကောင်း ခေါ်၏။ [ကမ္မ=ကံ + သက=ကိုယ်ပိုင်စွာ + တာ=ဖြစ်ပုံကို + ဉာဏ်= သိခြင်း။ မိမိပြုသော ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံသာလျှင် မိမိနောက်သို့ လိုက်ပါ သော ကိုယ်ပိုင်စွာ ဖြစ်ပေသည်ဟု သိတတ်သော ဉာဏ်ကို “ ကမ္မသကတာ ဉာဏ် ” ဟု ခေါ်သည်။]

ထို ပြခဲ့သော အချက် ၅-ချက် ကို လေး နက် စွာ စဉ်းစားသောအခါ “ မရှိနိုင်၊ မရှိထိုက် ” ဟု ယူနေလျှင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်တော့၏။ ထိုသို့ “ ကံ ကံ၏ အကျိုး မရှိ ” ဟု ယူသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြောင့်ပင် တိရစ္ဆာန် သတ္တဝါတွေကို ကံကြောင့် ဖြစ်ရသော သတ္တဝါတမျိုးဟု အယူမရှိပဲ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ သတ်ဖြတ်နိုင်ကြ၏။ ကံကြောင့် ရောက်ရသော ဤဘဝ၊ နောက်ဘဝ မရှိဟု ယူသောကြောင့်ပင် ကမ္ဘာလောကနှင့် သတ္တဝါတွေကို တစုံတဦးသော တန်ခိုးရှင်က ဖန်ဆင်းထား သည်ဟု အယူရှိကြသည်။ “ ငါတို့၏ ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်ကို ရာဇဝင် နှင့် တကွ ထင်ရှား သိရသကဲ့သို့၊ ထို တန်ခိုးရှင် ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ယခု လူတို့ သိနိုင်ကြ ပါ၏လော။ ”

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်မှု ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မကို သမ္မာဒိဋ္ဌိဟု ဆိုခဲ့ပြီ။ ထို သမ္မာဒိဋ္ဌိ အယူ ရှိကြသူတိုင်းလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်နိုင်သေး။ ဟိန္ဒူလူမျိုးတို့သည် ကံ ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်ကြပေ၏။ သို့သော် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ မဟုတ်ကြ။ ဘုရား တရား သံဃာကို ယုံကြည်၍ “ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ” ဟု ပါဠိလို ဖြစ်စေ၊ “ဘုရား ကိုးကွယ်ပါ၏၊ တရား ကိုးကွယ်ပါ၏၊ သံဃာ ကိုးကွယ်ပါ၏” ဟု မြန်မာလို ဖြစ်စေ ရွတ်ဆိုမှသာ “ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်သူ=သရဏဂုံတည်သူ” ဟု ခေါ်နိုင်သည်။ ဤသို့ ရတနာ ၃-ပါးကို ကိုးကွယ်ရာတွင် ဂုဏ်ကို မသိပဲ (ကလေးများကဲ့သို့) မိရိုးဖလာ ယုံကြည်ရုံသာ ယုံကြည်၍ ကိုးကွယ်လျှင်လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်နိုင်ပေသည်သာ။ [ရတနာ ၃-ပါး၏ ဂုဏ်တော်နှင့် သရဏဂုံ အဓိပ္ပာယ်များကို ရတနာဂုဏ်ရည်၌ ရေးသားထားပြီ။]

ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မဖြစ်မှု အချက်ပျား သမ္မာဒိဋ္ဌိဟုလည်းကောင်း၊ ကမ္မဿကတာဉာဏ်ဟုလည်းကောင်း ခေါ်အပ်သော ဤ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ ကုသိုလ်သည် ကံ ကံ၏အကျိုး၊ ဤဘဝ နောက်ဘဝ စသည်များကို မိမိဘာသာ စဉ်းစား ကြံစည်နေသော အခါလည်း ဖြစ်၏။ ဒါန ပြုခါနီး၊ သီလ ဆောက်တည်ခါ နီးဝယ် “ဤ ဒါန...ဤ သီလ သည် ကုသိုလ်ကံတည်း။ ဤကုသိုလ်ကံသည် နောက် နောင် ဘဝ တို့၌ ကောင်း ကျိုး ချမ်းသာကို ပေးနိုင်သည်” ဟု သတိရသော အခါ၌လည်း ဤ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ ကုသိုလ် ဖြစ်၏။ ကံ ကံ၏ အကျိုးကို ယုံယုံကြည်ကြည်နှင့် ဒါန သီလ စသော ကုသိုလ်များကို ပြုခိုက်မှလည်း ဤ ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ ကုသိုလ် ဖြစ်၏။ မည်သည့်ကုသိုလ်မဆို ဤဒိဋ္ဌိဇုကမ္မ ကုသိုလ်ပါမှ သာ၍ အကျိုးကြီးသည်။

ပုညကြိယာ ၄၀ ဤ ပြခဲ့သော ဒါန စသည်ကို ကိုယ်တိုင် ပြုမှသာ ကုသိုလ် ဖြစ်သည် မဟုတ်။ သူတပါးကို ပြုဖို့ရန် တိုက်ရိုက်ခိုင်းခြင်း၊ ပြုချင်လာအောင် ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောပြခြင်း၊ သူတပါးပြုနေသည်ကို မြင်ရ ကြားရ၍ ဝမ်းမြောက်ခြင်းများလည်း ကုသိုလ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပုညကြိယာ ၀တ္ထု ၁၀-ပါးကို တည် ... ၁-ကိုယ်တိုင်ပြုခြင်း၊ ၂-ပြုဖို့ရန် စေခိုင်းခြင်း၊ ၃-ဂုဏ်ကို ပြောပြခြင်း၊ ၄-ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဤလေးပါးဖြင့် မြောက်လျှင် ပုညကြိယာ ၀တ္ထု ၄၀-ဖြစ်၏

[ဆောင်] ကောင်းမှုဆယ်ခိုင်၊ အရင်းကိုင်၍၊ ကိုယ်တိုင်ပြုငြား၊
 သူများခိုင်းတုံ၊ ဂုဏ်ကိုပြောပြ၊ ဝမ်းမြောက်ကလျင်၊
 လေးဆယ်တွင်၊ မြောက်တင်ပုည ဝတ္ထုတည်း။

နိဂုံး

ဤမျှသော စကားအစဉ်ဖြင့် စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်း ထား၍
 ပြုရသော ပုညကြိယ ဝတ္ထုများ ပြီးပြီ။ ဤပုညကြိယ ဝတ္ထုများကို ထင်ထင်
 ရှားရှား ရေးသားရကြောင်း ကောင်းမှုပဋိပတ် အကျင့်မြတ်ကြောင့် ဤကျမ်းကို
 ကြည့်ရှုသူတိုင်း ပုညကြိယ ဝတ္ထုများကို ပြုလိုသော စိတ်ဆန္ဒ ရှေးကထက်
 တိုးတက်ပါစေ။ ငါနှင့် စပ်ဆိုင်သူ ဟူသမျှလည်း ဤကောင်းမှု ၁၀-ပါးကို
 နိဗ္ဗာန်အထိ မျှော်ခေါ်၍ ပျော်ပျော်ကြီး ကြီးစားကြပါစေ။

ငါ၏အတွက်ကား ဒါန သီလ ဘာဝနာကို အခြေတည်လျက် ရွှေပြည်နိဗ္ဗာန်
 ရောက်ရန်ကောင်းမှု အစုစုကို ပြုတိုင်း ပြုတိုင်း ယုတ်ဆိုင်း တွန့်တုံ သော
 စိတ်များကို ဖယ်ရှား၍ ထက်မြက်သော သဒ္ဓါ ဝီရိယ သမာဓိနှင့် သတိ ပညာ
 ဗိုလ်ငါးဖြာတို့ ကောင်းစွာ အုပ်စည်းလျက် အပြီးတိုင် ကျင့်နိုင်ပါစေ။

ကောင်းမှုဆယ်လီ၊ နှစ်အဆီကို၊ ပြီပြီသသ၊ ရေးစီရသည့်၊ ပုညမြင့်ဖူး၊ အကျင့်ထူး
 ကြောင့်၊ ကြည်နူးရွှမ်းအံ၊ ဝှမ်းဆီထိသို့၊ ပီတိဝေဖြာ၊ စေတနာဖြင့်၊ တေဇာ
 ဆင့်ဆင့်၊ ကောင်းရာချင့်၍၊ ကောင်းကျင့်တရား၊ ကောင်းအောင်ပွားလျက်၊
 ကောင်းစားကြစေ၊ ငါ့အနေမျှ၊ ဘဝေဘဝ၊ ဖြစ်သမျှ၌၊ ပုညဆယ်ဆင့်၊
 ကုန်အောင်ကျင့်သား၊ ငါနှင့်ရင်းသူ၊ အတွင်းလူလည်း၊ ဝင်းဖြူဆယ်တန်၊
 ကုန်ကျင့်ကြံသည်၊ နိဗ္ဗာန်ထုတ်ချောက် ရောက်ရန်သောဝ်။

ပုညကြိယ ဝတ္ထု ၁၀-ပါး ပြီးပြီ။